

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Anul XII nr. 20 (416) — 18 mai 1963

Flacăra

20

Biblioteca Centrală
Regională
Hunedoara-Deva

Biblioteca Centrală
Regională
Hunedoara-Deva

Eugenia Dragomirescu, studentă în anul IV la Institutul de artă teatrală și cinematografică, s-a evidențiat în rolul titular din „Mutter Courage”.

Proletari din toate țările, uniți-vă!
Anul XII nr. 20 (416) — 18 mai 1963

Flacăra 20

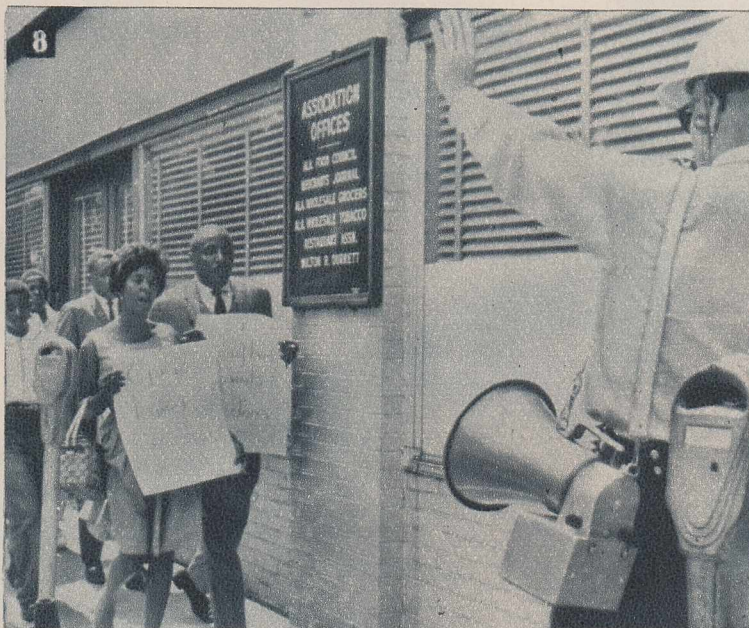

REDACȚIA: BUCUREȘTI, PIAȚA SCÎNTEII
Căsuța poștală: 3507, Of. 33
Tel. 17.60.10, înt. 1744

ABONAMENTE la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. PREȚUL ABONAMENTELOR: 3 luni: 26 lei; 6 luni: 52 lei; un an: 104 lei.

Fotocronica Flacării

1) În luna mai s-a împlinit un deceniu de la fabricarea primului rulment în Moldova. Azi fabrica de rulmenți Birlad e cunoscută prin buna calitate a rulmenților ce îi produce.

2) Luni 13 mai a avut loc în sala Ateneului R.P.R. serbarea de închidere a cursurilor la Universitatea muncitorească de cultură muzicală. Vorbește compozitorul Alfred Mendelssohn în numele Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă și al Unirii compozitorilor din R.P.R.

3) Prășitul mecanic la culturile de porumb de pe ogoarele G.A.C. „16 Februarie” din comuna Tătărani, Reg. Ploiești, este în plină desfășurare.

4) Noi localuri ale întreprinderilor de alimentație publică din Constanța sînt pregătite pentru primirea vizitatorilor de pe litoral.

5) Locatarii noilor blocuri de pe bulevardul Republicii din Ploiești au hotărît să contribuie cu muncă voluntară la înfrumusețarea cartierului.

6) O frumoasă victorie a fotbalului românesc: R.P.R.-R.D.G. 3-2. În fotografie: ultimul minut de joc, în care Pircălab a înscris golul victoriei.

7) La Institutul experimental viticol Greaca se fac, pe o suprafață de 2 ha, cultivări de roșii timpurii sub protecția foliilor de polietilenă.

8-9) Tulburările provocate de rasisti în orașul american Birmingham (statul Alabama) au indignat opinia publică mondială. În fotografia 8: un polițist din Birmingham oprește un grup de americani de culoare, printre care și artistul Dick Gregory, care protestează împotriva discriminărilor rasiale. În fotografia 9: demonstrații antirasiste pe străzile New Yorkului.

10) Aspect de la festivitatea ce a avut loc în sala „Tokio Metropolitan Festival Hall” din capitala Japoniei, cu prilejul încheierii cursurilor elementare de limbă română organizate sub egida Asociației pentru prietenia japoano-română.

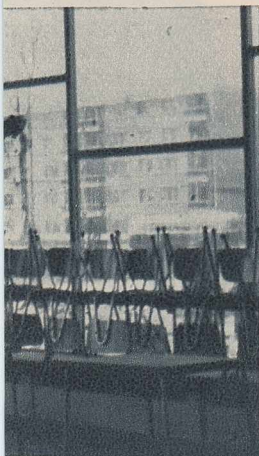
11) Cu ocazia aniversării victoriei împotriva fascismului, un numeros grup de tineri din Bruxelles au organizat o manifestație antirăzboinică în Piața bursei din capitala Belgiei.

12) La Nairobi (Kenya) poliția colonialistă intervine împotriva celor care — în cursul actualei campanii electorale — se pronunță pentru independența totală și imediată a țării.

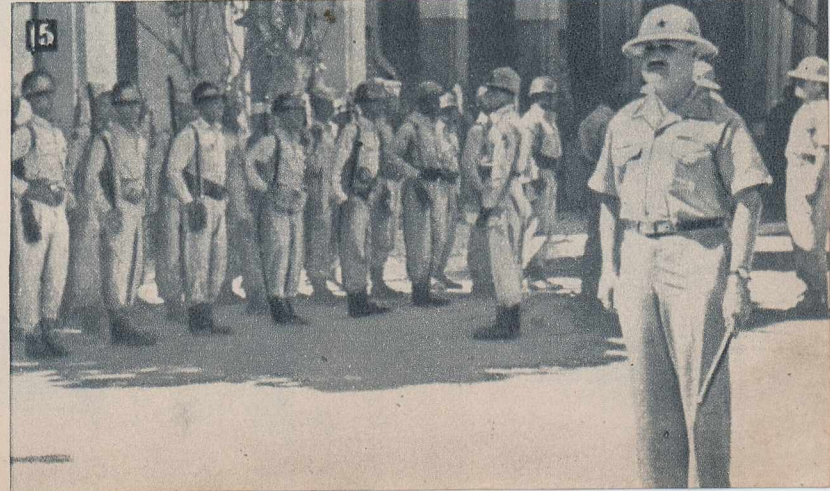
13) În grotă Medrano din împrejurimile orașului spaniol Argamasilla de Alba, unde se presupune că a fost deținut Cervantes, s-a deschis o expoziție cuprinzînd 17 desene ale pictorului Gregorio Prieto la romanul „Don Quijote”.

14) Cannes — cea de-a XVI-a ediție a Festivalului internațional al filmului. Participanți: 29 de țări. Țara noastră prezintă coproducția romino-franceză „Codin”. În fotografie: o parte a jurului internațional pe terasa Palatului festivalului.

15) În ultima vreme încordarea în Haiti crește tot mai mult. Regimul antipopular al dictatorului Duvalier se menține la putere numai cu ajutorul armatei și poliției.

Fotocronica Flacării ♦ Fotocro

PROGRAMUL DE TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 19 MAI 8.50: Gimnastică 9.00: Emisiunea pentru copii și tineretul școlar. Teatru de păpuși — „Rochița cu figuri”; Teledjurnalul pionierilor; „Căpitanul Val-Virtej înnoadă și deznoadă” (reluare); Imagini din țară — drumuri băcăoane 10.30: Rețeta gospodinei 11.00: Emisiunea pentru sate 19.00: Jurnalul televiziunii 19.15: Carnet plastic 19.35: Actualitatea cinematografică 20.15: Teatru în studio — „Femelle savante” de Molière cu Ion Finteșteanu, Cella Dima, Coca Andronescu, Rodica Tapa-lagă, Vili Ronea, Marietta Ra-reș etc. 21.45: Filmul muzical „Cupidon et comp” cu Gabriel Popescu, Magdalena Popa, Margareta Pîslaru, Ion Dichiseanu etc. În încheiere — Buletin de știri, sport, buletin meteorologic.

LUNI 20 MAI 19.00: Jurnalul televiziunii 19.15: Știință și tehnică pentru tineretul școlar — Descărcări electrice în gaze 19.45: Omul cu obiectivul (fantezie cinematografică) 21.05: Miniaturi instrumentale 21.40: Telesport. În încheiere — Buletin de știri, buletin meteorologic.

MĂRȚI 21 MAI 18.30: Universitatea tehnică — „Procedee moderne de sudură” (I) 19.00: Jurnalul televiziunii 19.15: Să ne facem jucării 19.30: Emisiune de știință — Transmisiune de la Muzeul de istorie naturală „Grigore Antipa” (I) 19.50: Filmul sovietic „Ciinele sălbatic Dingo” 21.25: Cercul literar „Al Sahia” din Arad 21.40: Muzică populară românească, cu Ștefania Ivan, Maria Pietraru, C. Cocriș. În încheiere — Buletin de știri, buletin meteorologic.

MIERCURI 22 MAI 17.00: Emisiunea pentru cluburile din întreprinderi. Din cuprins — Teledjurnalul săptămânii; Despre realizările obținute în creșterea indicilor de utilizare a cuptoarelor Martin; Introducerea tehnicii noi în exploatarea miniere; Oameni obișnuiți; Artiști amatori în studio; Tineri soliști de muzică ușoară: Livia Brătulescu, Eugen Cristea și Marius Dumitrescu. 19.00: Emisiunea pentru sate. În încheiere — Buletin de știri, buletin meteorologic.

JOI 23 MAI 18.30: Universitatea tehnică — „Obținerea elementelor de înaltă puritate” 19.00: Jurnalul televiziunii 19.15: Balet pentru tineretul școlar 19.55: Transmisia concertului Orchestrei simfonice a Radioteleviziunii — Festival Wagner. Dirijor: Emanoil Elenescu. Soliști: soprana Elena Dima-Toroiman și tenorul Cornel Stavru. În program: Uvertura la opera „Vasul fantomă”; Trei cîntece ale lui Tannhäuser; Preludiu la actul I și moartea Isoldei din opera „Tristan și Isolda”; Aria lui Lohengrin din actul III al operei „Lohengrin”; Călătoria lui Siegfried pe Rin din opera „Siegfried”; Finalul actului III din opera „Amurgul zeilor” În pauză — Sfatul medicului: Prevenirea virozelor respiratorii. În încheiere — Buletin de știri, buletin meteorologic.

SÂMBĂȚĂ 25 MAI 19.00: Jurnalul televiziunii 19.15: Pentru copii — Legendă contemporană 19.30: Trei zile cu motonava „Oltenița” 19.55: În fața hărții 20.05: Filmul francez „Plăcerile orașului”, cu Bourvil 21.45: Muzică ușoară instrumentală interpretată de o formație condusă de Sile Vișan. În încheiere — Buletin de știri, sport, buletin meteorologic.

În paginile 21-23:
Programul de radio

Flori și

arhitectură

Arhitectura nouă face din ce în ce mai mult loc spațiilor verzi: orașul socialist tinde a fi un oraș-grădină. Peisajul pe care, nu demult, îl gustam cu nesaț doar în zilele de concediu, a intrat în inima orașului. Arhitectura nu mai e zădărie cu zorzoane, ci beton și sticlă, pașiști de iarbă, arbori și flori. O laborioasă muncă creatoare tinde să realizeze echilibrul între aceste elemente.

Considerate în trecut obiecte de lux, florile urbane au căpătat azi funcțiuni sociale, imprimând și exprimând bucuria colectivă. Lumina lor, altădată solitară pe pinetele lui Luchian sau în grădini particulare străjuite de garduri solide, a ajuns în zilele noastre un „bun de larg consum”: zeci de milioane de flori se plantează anual în spațiile verzi ale orașelor.

Florile din jardinierele ferestrelor, balcoanelor, teraselor, logiilor nu și ele misiunea să aducă mai aproape de om peisajul colorat, să-i creeze acestuia o permanență. Cu atât mai mult deci socotim neașteptabilă atitudinea unor cetățeni

— beneficiari ai confortului locuințelor noi — care înlocuiesc florile din jardiniere cu borcane de castraveci...

Dar mai e ceva: florile din jardiniere nu au numai stricta misiune de a aduce peisajul din exterior mai aproape de odihnitorul fotoliu din camera de zi; ele aparțin totodată exteriorului. În această nouă situație apar probleme ceva mai complicate. Florile sînt elemente ale fațadelor și implicit ale ansamblului arhitectonic. Trătindu-le ca atare, se cuvine să nu mai lăsăm absolut liber gustul personal pentru cutare sau cutare floare. Din păcate se procedează de cele mai multe ori pe dos: fiecare cetățean își plantează în jardiniere proprie ce-i place mai mult sau... ce găsește. În ambele cazuri nu este vina cetățeanului. Arhitectul care a gândit fiecare detaliu al construcției — culorile zugrăvelilor, amplasarea mobilierului chiar — neglijează acest detaliu, care poate influența substanțial aspectul clădirii și chiar al ansamblului, al străzii. (Găsim deci că ar fi foarte bine dacă, după darea în folosință a locuințelor, arhitectii s-ar deplasa pe teren, ar lua legătură cu comitetele de stradă sau de cartier și cu administrația blocurilor, cu care ar hotări, în funcție de posibilități, modul cum trebuie organizată decorarea cu plante a fațadelor.)

S-ar putea spune că toate florile sînt frumoase și că, deci, chiar folosite întâmplător nu pot dezavantaja arhitectura.

Într-adevăr, florile nu pot strica aspectul clădirilor dar, gândite la scara ansamblului arhitectonic, în sensul echilibrului de care vorbeam

nevoia identificării — sau, mai precis, a personalizării — acestor elemente arhitectonice. Să ne imaginăm aceeași magistrală construită dintr-un șir lung de blocuri tip. Identificarea unui bloc s-ar face mult mai ușor dacă s-ar exprima pe fațadă — pe lângă tăblița cu numărul de ordine — și cu o floare specifică.

Procedeele ar putea fi extins la străzi întregi dintr-un cartier cu străzi asemănătoare (vezi cartierul Floreasca din București) sau la incinte (grupuri de mai multe blocuri) identice, dintr-un ansamblu.

Acestea sînt, bineînțeles, doar câteva din posibilitățile de lărgire a funcțiunilor decorării cu plante a fațadelor.

Din păcate, organizări de soiul celor descrise mai sus sînt destul de greu realizabile, în primul rînd pentru că jardinierele sînt prevăzute de proiectanți în mod izolat, neținîndu-se seama de ele în însuși sistemul constructiv al clădirilor.

Este de prisos să pledăm cauza florilor. Oamenilor le sînt dintotdeauna dragi, ele reprezentînd natura sub forma cea mai atrăgătoare, spectaculoasă chiar. Arta noastră populară reflectă mai bine decît orice altceva dragostea poporului pentru flori. Iată de ce, neprevăzîndu-se jardiniere din capul locului, cetățenii și le improvizează adeseori singuri, neținînd seama de regulile de scurgere a apelor. Lăzile pe care ei le încropesc vopsindu-le de obicei în verde, dar cîteodată chiar bălțat, sînt neatrăgătoare, strică aspectul clădirilor. Ele s-ar cuveni deci gândite chiar de proiectantul blocului, care nu trebuie să uite cît de necesare

trale de beton, necirculabile, care păzesc clădirea de pericolul invaziei florilor. Socotim că utilitatea lor, în multe cazuri, este discutabilă — și mai ales atunci cînd se simte nevoia plantelor urcătoare.

Procedeele de decorare cu plante urcătoare a clădirilor sînt nelimitate. Practica ridică însă probleme grele, principala constînd în dirijarea lujerilor. Cunoașterea adîncă a calităților diferitelor plante, îmbinată cu urmărirea continuă a înțepinerii, poate duce însă la realizarea unor desene inițial elaborate în poziția arhitecturii. O carență de care trebuie să se țină seama în elaborarea soluțiilor de decorare cu plante urcătoare este limita de înălțime la care pot ajunge plantele. Bineînțeles că nu toate speciile au aceeași limită, dar în general ele nu ajung la înălțimi prea mari. Din acest motiv se recomandă folosirea lor cu precădere la clădirile cu etaje puține, în această situație plantele avînd posibilitatea să se desfășoare pe întreaga înălțime a fațadelor.

Este demn de reținut mai ales funcțiunea de mascare pe care o au plantele urcătoare, funcțiune importantă dar rar folosită. Din motive economice de cele mai multe ori, se mai păstrează într-un ansamblu arhitectonic nou construcții mai vechi, al căror aspect nu este conform liniei generale. Un astfel de „accident” poate fi totuși plăcut. Dacă e neplăcut, plantele urcătoare pot salva situația. Înverzirea fațadelor și o pricepută asamblare a lor la complexul spațiilor verzi pot duce la neutralizarea impresiei lăsate de aceste clădiri.

S-ar putea da încă multe exem-

la început, pot ajuta mai mult decît distribuite anarhic pe fațade, după bunul plac al fiecăruia.

Cum se poate realiza echilibrul? Să ne imaginăm o magistrală cu clădiri moderne — cum sînt astăzi multe la noi — pe ale cărei spații verzi s-au plantat pansele violete. Realizăm echilibrul plantînd și în jardinierele blocurilor pansele în aceeași culoare. Sau: în aceleași spații verzi s-au plantat pete masive de pansele multicolore. Regăsirea în jardinierele unui bloc sau ale unui șir de blocuri a unei din culori, la alt șir a altei culori și așa mai departe însemnează realizarea echilibrului. Arhitectul ar putea găsi un „ritm” adecvat al culorilor florilor pe sezoane, așa cum l-a găsit pe cel al culorilor zugrăvelilor. Acest ritm ar trebui să fie armonios cu ritmul volumelor și, bineînțeles, cu nuanțele fațadelor.

Florile din jardiniere pot avea însă și alte funcțiuni în afară de cele estetice.

În condițiile industrializării construcțiilor, repetarea elementelor — a blocurilor — este inerentă și eficientă. Cu toate acestea se simte

sînt jardinierele mai ales la etajele superioare, locatarii acestor etaje fiind cei mai rupți de peisajul verde, prin ferestrele apartamentelor lor ei nevăzînd decît cerul și ferestrele altor clădiri înalte.

Plantele urcătoare constituie o problemă specială a decorării fațadelor, problemă care, spre deosebire de cea a jardinierele, este legată exclusiv de aspectul exterior al clădirilor. Un mucalit spune că arhitectura britanică este frumoasă pentru că nu se vede de sub plantele agățătoare. E o glumă, dar nu fără un sîmbure de adevăr. Plantele urcătoare sînt în stare să îmbunătățească simțitor aspectul unei clădiri. Nelăsate să invadeze, păstrate în proporție potrivită față de suprafețele libere ale fațadelor, ele au calitatea de a înviora peisajul, de a reduce din rigiditatea betonului. Arhitectul are datoria să îndrume folosirea lor judicioasă.

Înverzirea cu plante urcătoare a fațadelor clădirilor noi se lovește aproape totdeauna de imposibilitatea plantării lor în condițiile existenței trotuarelor de protecție ale clădirilor, acele benzi perime-

ple, însă intenția noastră este doar de a atrage atenția asupra importanței plantelor urcătoare care sînt, evident, vitregite.

★

Există două întrebări pe care le-am auzit adesea:

De unde procurăm răsaduri de flori? De unde procurăm pămînt pentru jardiniere?

La prima întrebare ar trebui să răspundă serviciile competente din sfaturile populare, care tutelează organizațiile comerciale pentru desfășurarea florilor. Florărilor, care, fie vorba între noi, sînt și așa neasortate, ar trebui să li se lărgască profilul cu un bogat sortiment de răsaduri și semințe de plante pentru jardiniere. Poate că ar fi util să se înființeze magazine speciale în acest scop. Cît privește a doua întrebare, socotim că este datoria serviciilor de spații verzi din sfaturile populare să asigure procurarea și primenirea pămîntului pentru că, așa cum spuneam la începutul acestor rînduri, florile din jardiniere sînt publice...

Ing. Florin TEODOSIU
Desen de arh. Bogdan GHEORGHIU

În asemenea barăci întunecoase și insalubre lucrau muncitorii fabricii A.P.A.C.A.

Cuptorul de unde cu peste 15 ani în urmă se făcea aprovizionarea cu cărbuni.

În domeniul fabricării și comercializării îmbrăcăminte confecționate, gusturile și cerințele miilor de cumpărători sînt atât de discutate încît problema ajuns de domeniul algebrei superioare. Un expert în materie, eliminînd prin calculul probabilităților toate necunoscutele, a ajuns la următorul rezultat: pentru ca orice om, intrînd într-un magazin de confecții să iasă perfect mulțumit el trebuie să aibă în față, virtual vorbind, 480 de modele. Cu alte cuvinte pentru fiecare talie trebuie să existe diferite culori și modele. Pentru fiecare culoare, mai multe modele

ce-ar spune

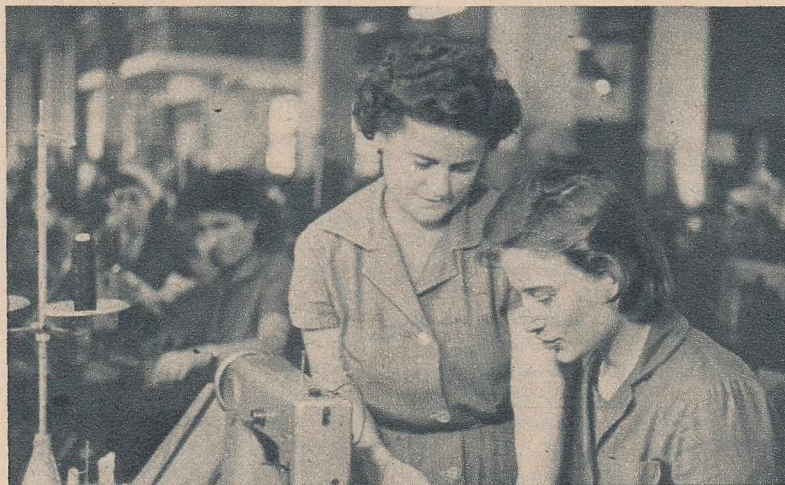

În locul barăcilor insalubre ale fostei întreprinderi A.P.A.C.A. s-au ridicat clădirile monumentale ale noului fabricii de confecții, dotate cu săli moderne și luminoase.

După ce a minuit ani în șir mașina cu mangan la fosta A.P.A.C.A., muncitorul Gh. Stănescu a cunoscut pe rând, în noua întreprindere, fierul electric de călcat, presingurile electrice și mașina de cusut cu 3.500 împunsături pe minut.

„New Yorkul, centrul mondial al îmbrăcăminte confectionate, nu posedă o asemenea fabrică mare, cu un asemenea randament uriaș”.

Și asta în urmă cu 8 ani, pe vremea când Fabrica de confecții și tricotaie București nu cunoștea nici mașinile de cusut cu 3.500 de împunsături pe minut, nici presingurile electrice, nici metoda de lucru prod-sineron, nici sutele de îmbunătățiri care au făcut ca, prin creșterea productivității muncii, întreprinderea să realizeze la fie-

Livlu MAIOR

(Continuare în pag. 8)

măsuri. Pentru fiecare model..., gamă largă de nuanțe și dimensiuni. Când toate acestea vor fi satisfăcute, nu e greu de presupus că majoritatea cetățenilor vor prefera să se îmbrace la „Confecția” nu la croitor! Și trebuie să dăugăm că ziua aceea nu e de loc îndepărtată, gândindu-ne numai la faptul că țara noastră are în prezent la București una dintre cele mai mari fabrici de confecții și tricotaie. O întreprindere despre care un gazetar american — vizitator în patria noastră prin 1955 — exclama uimit într-una din coloanele ziarului „New York Times”:

Maistra Maria Ionici, din secția a II-a confecții, ocupându-se de calificarea unei tinere muncitoare, tovarăsa Georgeta Neagoe.

nea Tudorică...

care 35 secunde un costum de haine și în fiecare zi 40 de mii de confecții din tricot și 35 mii de perechi ciorapi. Cine și-ar fi închipuit toate acestea cu 15 ani în urmă, când a luat ființă ca întreprindere modernă fabrica de confecții și tricotaaje de astăzi?

Din vechea fabrică A.P.A.C.A. constructorii n-au folosit, practic vorbind, decât terenul. Fotografiile vechi, înfățișând clădirile moștenite de la capitaliști, care pot fi văzute în incinta clubului, sînt concludente în această privință.

Meșterul Gh. Stănescu, care lucrează de 35 de ani în fabrică, e cu toate acestea de părere că pozele nu redau decât o slabă imagine a trecutului:

— Lipsește mirosul sufocant al mangalului, lipsesc puzderia de

călcat. Atunci trebuia să dăm bacșiș celui însărcinat cu aprovizionarea. De altfel, bacșișuriam nevoiți să dăm mereu: la primirea lucrului, la predarea confecțiilor, la ridicarea salariului.

Nu e de mirare că Anișoara Stănescu, muncitoare în secția a IV-a, ne spune rîzînd:

— Ce-am făcut în 1948?... Am dansat, am cîntat și am chiuit ca la nuntă.

Și asta deoarece în februarie '48 vechile barăci insalubre (dintre care unele datînd din secolul trecut) au fost rase de pe suprafața pămîntului, căzînd sub tîrnă-coapele brigăzilor de constructori sosite pe șantierul viitoarei fabrici. Și atunci lucrătorii fostei întreprinderi A.P.A.C.A., cuprinși de o bucurie spontană privind scîndurile putrede ale fostelor cocioabe, magazii și grajduri prăbușite, au organizat ad-hoc, în ciuda gerului, o adevărată sărbătoare populară.

Un martor ocular al acestei veselii dezlănțuite, tovarășul Emil Frunză, care a lucrat ca brigadier pe șantierul fabricii, ne spune:

— Veselia aceasta generală ne-a cuprins și pe noi, cei sosiți să lucrăm pe șantier. Colectivul de muncitori ai fabricii ne-a devenit dintr-o dată nespus de drag și de apropiat. Și nu cred că exagerez spunînd că în zilele acelea m-am gîndit înția oară că poate ar fi bine să învăț o meserie în noua fabrică de confecții.

În marea întreprindere de azi care, ridicîndu-se, a înlocuit rînd pe rînd hărdughiiile insalubre cu săli luminoase și aerisite; mașina cu mangal prin fierul electric; coșurile dosite sub mese cu o creșă și un cămin; curtea năpădită de gunoaie prin alei drepte și colțuri verzi, împodobite cu 408.000 flori, 1.900 arbuști și 395.000 răsaduri.

Și așa mai departe: în locul leacurilor băbești, dispensarul medical cu cele 90 cadre sanitare; în locul străchinii cu fasole, cantina-restaurant; în locul meseriei învățate „pe furatelea“, școala profesională, liceul seral și o bibliotecă înzestrată cu peste 34.000 volume.

După cum se vede, Emil Frunză, gîndindu-se „într-o doară“, acum 15 ani, să învețe o meserie, a făcut o alegere bună. El este în prezent șeful secției a V-a. Și ca orice om din generația sa, discutînd azi cu cei mai tineri îi place să facă pe bătrînul: „Ce știți voi ce-a fost și cum a fost?!“

De fapt pentru noii angajați chiar și inovațiile de ordin tehnic introduse în fabrică acum 15 ani par lucruri învechite. Ei au cunoscut de-a dreptul mașinile rapide de cusut, mașinile de brodat, de cusut nasturi, de montat mîneci, presele pneumatice, munca la bandă rulantă și procedeul de lucru prod-sincron. Intrînd în fabrică, noua generație a „învățat“ încă de la început să cîștige bine, să muncească, să învețe și să se bucure de timpul liber, de viață.

De unde, preocupări, visuri și planuri concrete de viitor „model“ 1963.

Alexandrina Gherstanschi, controlor de calitate:

— Am intrat în fabrică în 1958. Am terminat liceul la seral și în toamna trecută am dat examen de admitere la facultate. Se pare că n-am fost suficient pregătită. N-am reușit. Nu mă dau însă bătută. La toamnă încerc din nou. Vreau cu orice chip să obțin o calificare superioară.

Gheorghe Colțeanu, electrician în secția a VIII-a:

— Visul meu e pe trei sferturi împlinit. Fabrica m-a trimis la Facultatea de energetică, iar în prezent frecventez anul V. Și, paradoxal vorbind, în anul viitor voi intra în întreprindere ca tînr inginer. De fapt cunoștințele teoretice acumulate m-au ajutat încă de pe acum să contribuie cu mai multă eficiență la munca colectivă a tovarășilor din secția a VIII-a.

La alții entuziasmul sincer se împletește — cum e și firesc — cu naivitatea vîrstei. Nimic rău în treaba asta. Florentina Erbatu, de pildă, muncitoare în secția a VIII-a, dorește mult să ajungă cîntăreață:

— Știu că în domeniul acesta sînt mulți chemați, puțini aleși. Am intrat în fabrică deoarece îmi e dragă meseria de croitoreasă. Aici tovarășii care m-au auzit cîntînd pe scena teatrului de estradă m-au îndemnat să mă înscriu la Conservator. Iată deci o perspectivă neprevăzută... Știu că lucrurile se vor limpezi la toamnă sau în anii următori. Pînă una alta, meseria de croitoreasă îmi rămîne oricum cea mai dragă.

Maria Prodan, mașinistă în aceeași secție, își făurește planuri și mai „înaripate“:

— Urmez la seral clasa a VIII-a. După ce voi termina liceul vreau să mă fac pilot. De ce rîdeți? Am practicat ani de zile parașutismul. Am sărit cu parașuta de la 1.200 m înălțime. Vreau să conduc avioane sanitare...

★

...Ce-ar spune nea Tudorică dacă, înviînd din morți, ar citi interviul acesta? Bietul Tudorică, pe care muncitorii de la A.P.A.C.A. l-au găsit înghețat în curtea fabricii, țînînd strînsă la piept oala cu fasole...

Ce-ar spune același Tudorică auzindu-i pe salariații fabricii discutînd despre succesele obținute de întreprindere la tîrgurile internaționale de la Marsilia, Leipzig, Salonic, Budapesta, Izmir, Stockholm etc.?

Ce ochi ar face, în sfîrșit, același nea Tudorică găsind pe locul fostei A.P.A.C.A., pe locul jălnicilor barăci, edificiul modern al Fabricii de confecții și tricotaaje Bugurești și aflînd că într-un răstimp de 15 ani au fost produse aici peste 233 milioane confecții din țesături și tricotaaje de bumbac, în afară de milioanele de ciorapi și șosete?

O adevărată uzină a modei, ogîndînd cerințele vestimentare ale numeroșilor cumpărători. O autentică algebră a gustului, ale cărei necunoscute, rezolvate de specialiști, sînt traduse în fapt de brațele harnice ale miilor de lucrători ai întreprinderii.

Liviu MAIOR

Fotografiile de Elena GHERA

Șase dintre cele mai tinere angajate ale fabricii. Un adevărat buchet de visuri și planuri concrete de viitor.

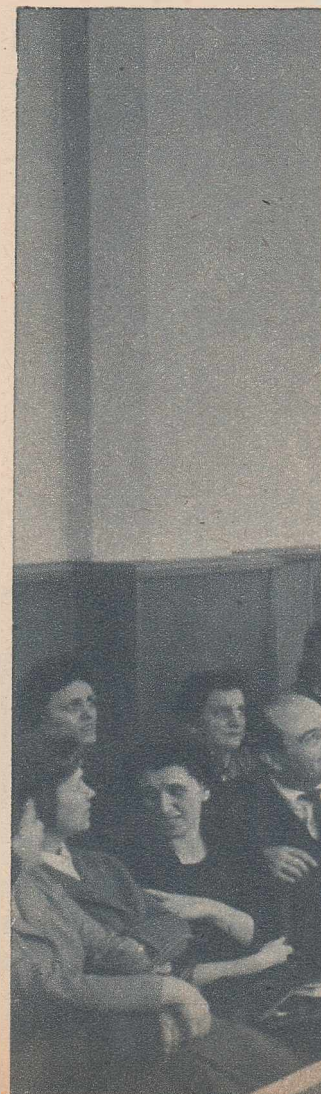
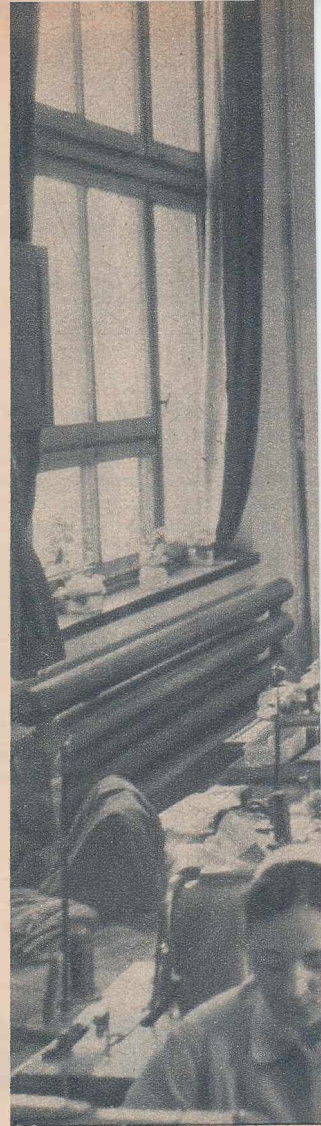
șobolani ce mișunau peste tot.

Sofia Neacșu, controloare de calitate în secția a II-a, e și ea de părere că:

— Dacă vă uitați atent la această fotografie care reprezintă fostul atelier, o să remarcăți că sub tețghele se zăresc niște coșuri mari de papură. În ele se găsesc... copii. Da, copii. Mamele care nu aveau cu cine să-i lase acasă îi aduceau în hală și aici, de frica meșterului, îi virau sub masă.

Iată și cuptorul destinat aprovizionării cu cărbuni.

— Autorul fotografiei și-a ales o zi bună — ne informează în continuare tot o veche muncitoare, tov. Anica Neguș. Nu de alta, dar aici, în fața cuptorului, se încingea o adevărată bătălie. Cei care nu veneau cu o oră mai devreme de începerea lucrului riscau să nu găsească cărbuni pentru fierul de

**CULTURĂ
FOTOGRAFICĂ**

În mai bine de o sută de ani de când există fotografia s-au acumulat un mare număr de experiențe și realizări în tehnica și arta fotografică. De la dagherotip la fotografia care se scoate gata din aparat la câteva secunde după ce a fost făcută, de la portretul țepăn, expus timp de multe minute în plin soare, la Instanțaneul „furat“ fără ca cel fotografiat să-și dea seama este o cale foarte lungă. Este o cale marcată de mari progrese tehnice care au transformat arta fotografică într-un „violon d'Ingres“ al unor adevărate mase de oameni de toate categoriile sociale, o cale cu multe ramificații spre tot felul de școli și curente, dintre care cele mai multe duceau spre fundături fără nici o perspectivă.

Direcția principală a dezvoltării artei fotografice este axată pe emanciparea de sub tutela picturii și a graficii, spre evadarea din laborator și studio în plină viață a vieții. Cu cât gândirea specific fotografică face progrese, cu atât acest fenomen devine mai vizibil. Astfel, fluul „artistic“ al lui Mizonne, școala pictorialistă engleză, procedeele de laborator ca oleobromia, gummldruck, high-key, solarizarea etc. pierd terenul în favoarea unei fotografii „fotografice“. S-a temperat mult predilecția pentru unghiurile neobișnuite ca cele din „zborul pasării“ sau cel al „broastei“ (!) și dispăre preferința marelui public pentru portrete „artistice“ cu efecte lefține de lumină, de redare superficială a chipului omnesc.

Setea nestinsă de adevăr a omului epocii noastre se reflectă puternic și în arta fotografică care, prin specificul ei, poate oferi o oglindire veridică a realității și este considerată mai obiectivă decât alte arte.

Trecerea în revistă — foarte incompletă — a celor de mai sus schițează doar o imagine sumară a complexității problemelor rezolvate și nerezolvate în fotografie și constituie un început de piedoarie pentru cultura fotografică.

Lipsa culturii fotografice se manifestă în feluri diferite. La unii creatori, printr-o imitare servilă a unor procedee învechite, a unui „modernism“ superficial, care nu izvorăște dintr-o evoluție naturală, dar, mai ales, prin șablonizarea creației lor; la cei care judecă sau aleg fotografiile, prin supraestimarea unor lucrări bazate pe efecte lefține, pe o tehnică perfectă însă lipsită de suflul creator, pe o „inovație“ falsă în raport cu nivelul general al artei fotografice.

Cultura fotografică este o premisă pentru dezvoltarea artei fotografice de la noi. Ar trebui să i se dea o mare atenție în cercurile de fotografi amatori, de către editurile care publică manuale de fotografie, de către unele reviste care, publicând fotografii, pot favoriza printr-o mai exigentă alegere fotografia de calitate. La Asociația artiștilor fotografi ar trebui să se țină conferințe cu creatorii, și unele din aceste conferințe să fie multiplicare și puse la dispoziția cercurilor tot mai numeroase de fotoamatori.

Cultura fotografică, strins legată de o bogată cultură generală, poate contribui mult la formarea în masă a gustului pentru frumos, pentru înțelegerea și aprecierea marilor creații artistice.

Eugen IAROVICI

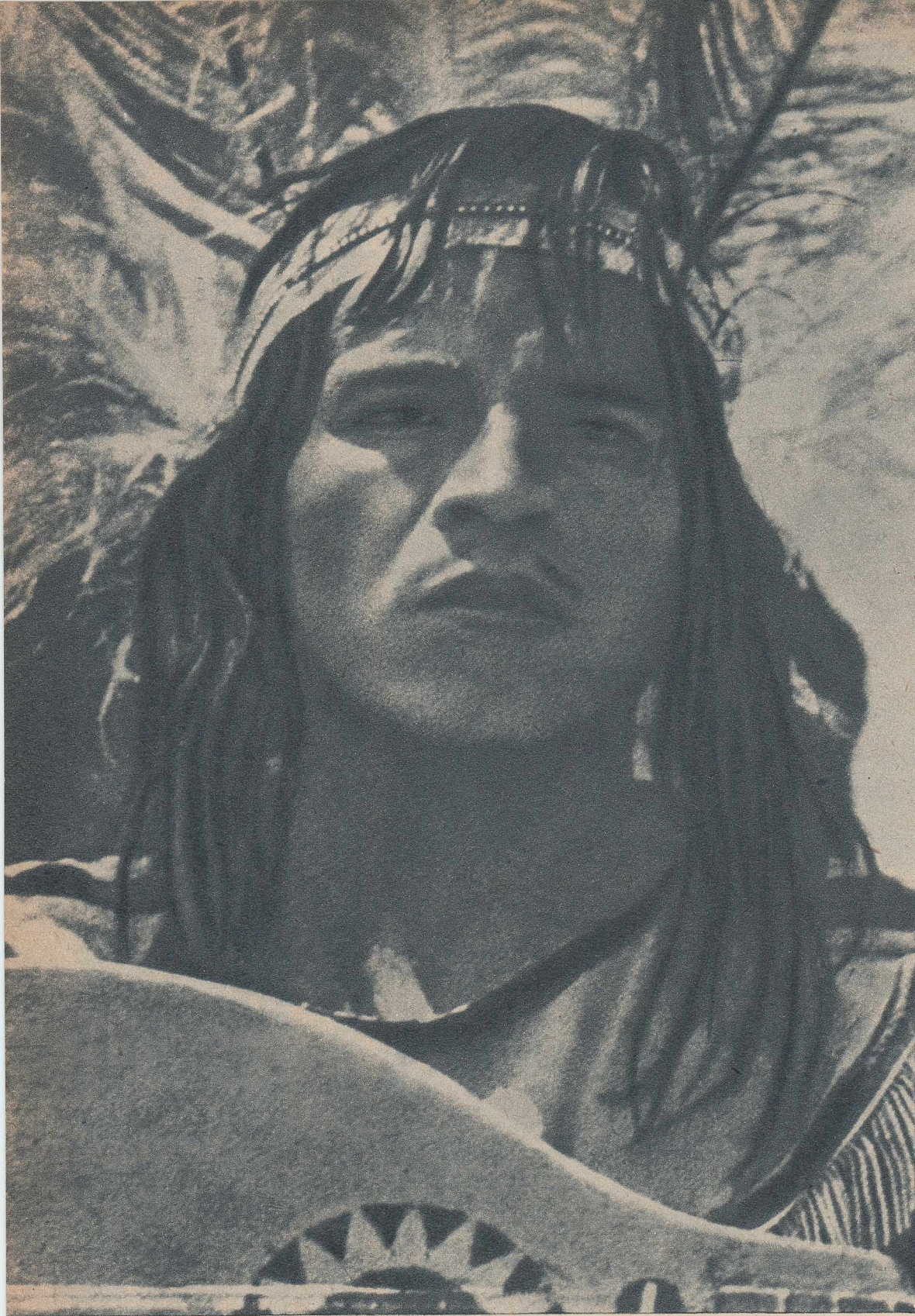

Lumină, aer, mașini moderne: condiții obișnuite de lucru la Fabrica de confecții și tricotate București.

Sintem la ultima sesiune științifică organizată în cadrul întreprinderii. Cei mai pricepuți executori de modele, tehnicienii și muncitorii discută ultimele modele realizate de colectivul fabricii.

Tip de Indian din Mexic.

La un pahar de „mate“ (un fel de ceai întăritor sud-american) în casa ospitalieră de la San Luis, lângă Montevideo, a Asociației presei, un ziarist uruguyan făcea următoarea observație: „Vezi d-ta, de la distanța Europei sînt destui cei care — influențați de unele filme sau de cine știe ce literatură — își imaginează simplist America Latină ca un tot uniform, omogen, iar pe sud-americanii noștri îi reduce la imaginea unor «vaqueros» cu imense sombrero mexicane, «lazo», pîteni de argint — buni călăreți, cuceritori irezistibili și pistolari fără greș“.

Un imens mozaic geografic și politic

Într-adevăr, între țările și popoarele Americii Latine sînt deosebiri foarte mari. Fiecare are

peisajul sau, mai exact, peisajele sale specifice, altă atmosferă, alt fel de a fi, obiceiuri și tradiții diferite.

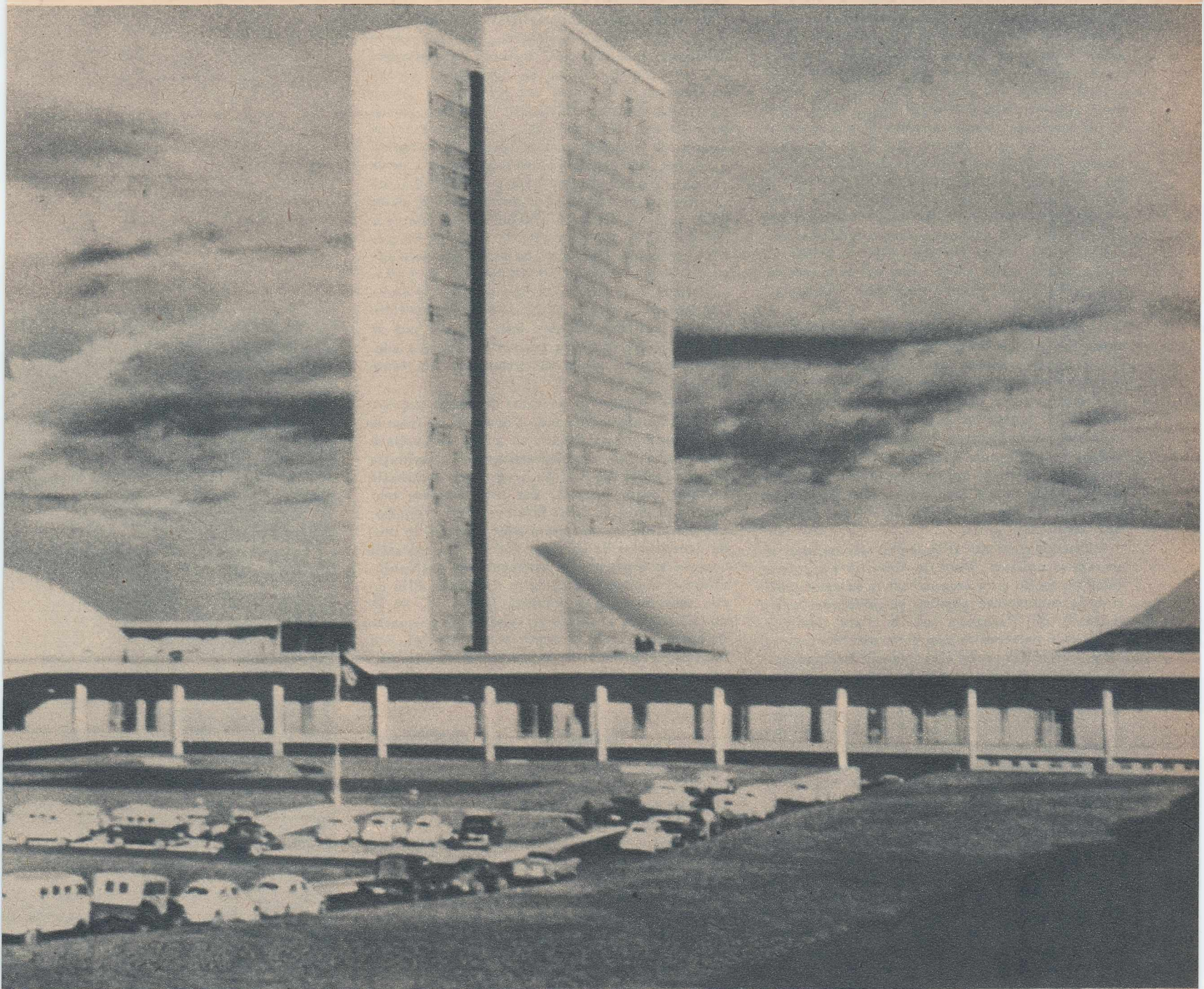
Brazilia, Uruguay, Chile, Mexic: călătoria prin aceste țări a însemnat pentru grupul de ziariști romîni, din care a făcut parte și semnatul acestor rînduri, drumuri lungi, grele, pe uscat și în aer, însumînd peste 20.000 de kilometri, aproximativ jumătate din lungimea ecuatorului. Este mult și totuși puțin pentru cunoașterea varietății inepuizabile a zonei geografice și politice latino-americane.

Din preajma Los Angelesului și a New Orleansului (America de Nord) pînă în Țara de Foc, la extremitatea continentului sud-american, acest pămînt — scîldat de două oceane, Atlantic și Pacific, cunoscînd jarul ecuatorului, umezeala înăbușitoare a tropicelor, dar și gerul

itinerar sud-american

de Nestor IGNAT

Ediția: ansamblul de clădiri al Parlamentului.

ver subantarctic—alcătuiește un imens mozaic geografic și climatic.

Alături de jungla de nepătruns, de proporții continentale, unde germinează înfricoșător făpturi poate neștiute, se înalță cetăți cu multe milioane de oameni, cu zgîrie-nori liniari din metal și sticlă, cu muzee de artă celebre, universități cu tradiție și academii respectabile. Râurile atotcuprinzătoare ca Rio Amazonas și Amazonia, cu milioane de afluenți, care fecundează și uneori distruge o întreagă țară, Amazonia, de talia corva mari țări europene puse laolaltă, se alină pe pământul Americii Latine cu gigantul parapet al Anzilor Cordilieri. Aceste culmi mește și triste, în mijlocul cărora licăresc în purul cerului austral eternele zăpezi de Aconcagua, înalt de aproape 7.000 m, le-am văzut în zborul de decembrie, în zborul cordat, nervos, al unui avion reactor.

Zi de carnaval la Rio de Janeiro.

Dar deosebirile dintre țările Americii Latine nu sînt numai rezultatul acestei mari varietăți geografice, ci în primul rînd al istoriei lor, al felului în care s-au născut și s-au dezvoltat, sînt deci de natură umană — sociale și politice.

În Mexic am vizitat ruinele cetăților străinii Uxmal și Chicén-Itzá din statul Yucatán, am zăbovit visători pe vîrfurile marii piramide a Soarelui de la Teotihuacan, mărturie a culturii toltece, am încercat să ne închipuim cum arăta marea piață din Ciudad de Mexico pe vremea cînd orașul se numea Tenochtitlan, iar în locul palatului guvernamental de astăzi se afla palatul lui Moctezuma, nefericitul împărat al aztecilor.

Marile cetăți maya erau în înflorire pe vremea cînd imperiul roman își dădea duhul,

(Continuare în pag. 12-13)

cînd deci viitorii conchistadori ai Mexicului nici nu existau ca popor deosebit. Urmașii vechilor indieni trăiesc și azi în mare număr, mulți s-au amestecat cu spaniolii; din această sinteză, adesea tragică, s-a născut un nou popor, deosebit. Unul din bunii noștri prieteni mexicani, om de întinsă cultură și strălucit ziarist democrat, nu uita niciodată să ne amintească — referitor la pasiunea lui (foarte spaniolă de altfel) pentru sîngeroasele „corride” (luptele cu tauri): „Usted sabe, nosotros somos también aztecas” (Dv. știți, sîntem și azteci). Acest specific nu se putea să nu-și pună pecetea asupra întregii vieți a țării, pînă la produsele de valoare universală ale geniului artistic mexican — frescele lui José Clemente Orozco, Diego Rivera sau David Alfaro Siqueiros — în care se continuă tradiția străveche a frescelor indiene și capătă o înflorire nouă, peste veacuri, pictura narativă socială a acestora, înclinarea lor spre grotescul tragic, profunzimea simbolurilor, toate îmbinate cu un conținut uman adînc, nou, cu o viziune democratică puternică, cu o vigoare amintind Renașterea italiană.

Altfel arată, desigur, Brazilia: aici există un mare procent de negri, urmașii foștilor robi, sînt și mulți mulatri; elemente ale civilizației portugheze s-au împletit cu ritualurile africane, ceea ce dă un aer atît de diferit acestei țări, muzicii și dansurilor ei.

În schimb în Uruguay, pe străzile din Montevideo, oraș elegant, îngrijit, cu o climă mai temperată, te simți aproape ca în Europa, căci marea majoritate a locuitorilor sînt de origine spaniolă, și alături de ei întîlnești italieni sau germani.

Diferențe mari sînt și în ce privește regimurile sociale și politice. Dacă în Brazilia s-a consolidat un regim care promovează în exterior politica de coexistență pașnică și colaborare prietenească, în Paraguay sau în Peru domnesc baionetele reprezentanților celor mai reacționare forțe sociale din aceste țări: marii latifundiați. Iar la cealaltă extremitate, în Cuba, s-a instaurat un regim de democrație și libertate, de adevărată independență națională, care înfăptuiește socialismul, rezolvînd marile probleme seculare ale Americii Latine ce păreau — și mai pot părea unora — insolubile: smulgerea definitivă a milioanelor de umili, de țărani și muncitori din sărăcie și înapoiere.

Aspirații comune

Aceste deosebiri, varietatea uriașă a Americii Latine nu trebuie să ne facă să pierdem din vedere trăsăturile comune ale acestor țări și popoare, trăsături esențiale, fundamentale, comunitatea de destin a acestor popoare, înțelegînd că la baza acestui destin comun stau factori economici, geografici și istorici determinabili.

În primul rînd toate aceste popoare ale Americii Latine sînt popoare sărace, uneori cumplit de sărace, ale unor țări bogate, cîteodată chiar imens de bogate.

Nu se poate să nu privești cu bucurie eforturile unor țări din această zonă de a-și dezvolta industria, de a scăpa din cleștele monoculturii, de a împinge înainte ramuri noi ale economiei, să nu admiri îndrăzneala și originalitatea arhitecturilor și artiștilor care ridică orașe și cartiere noi în Brazilia sau Mexic. Dar cu toate acestea, deocamdată, chiar în țările unde la putere sînt forțe care încearcă să rezolve marile probleme sociale latino-americane, imensa majoritate a populației — țărănimea — e subalimentată, lipsită de pămînt și de mijloace de lucru; moartea seceră copiii și tinerii; locuitorul trist al periferiilor sordide, al colibelor din bidoane și scinduri, te întîmpină peste tot — din „favelele” Rioului și pînă la „cayampas”-urile din Santiago de Chile sau cocioabele mexicane.

Într-o sală a clădirii cu multe etaje a Ministerului Educației și Culturii din Brazilia am văzut un mare tabel statistic, alcătuit de faimoasa

„Alianță pentru progres” (evident, pentru progresul trusturilor imperialiste din S.U.A. sau, după un joc de cuvinte pe care ni l-a spus un localnic și are mare circulație în Brazilia: „Alianza para o progresso”, dacă luăm pe „para” drept prezentul indicativului de la verbul „parar” — a opri — se traduce prin... „Alianța oprește progresul”).

Pe acest tabel imperialiștii americani notează, cu vădită îngrijorare, uriașa creștere demografică a Americii Latine. Spre sfîrșitul secolului nostru, spun ei, America Latină va avea cam de două ori mai mulți locuitori decît Statele Unite ale Americii. Desigur, aceasta demonstrează o vitalitate extraordinară, în ciuda foamei endemice, a mizeriei, a bolilor. Dar de ce se alarmează domniile de la „Alianța pentru progres”? Oare America Latină nu-i destul de bogată să-și hrănească fiii, chiar dacă numărul lor ar fi dublu? Da și nu! Nu, fără îndoială, dacă e vorba de America înțeleptă în sistemul înapoiat, cu puternice rămășițe feudale, dominată de latifundiați și de partenerii lor din „Alianța pentru progres”. Popoarele Americii, care cresc într-o zi, ca uriașul din povești, cît alții în zece ani, nu mai pot să încapă în aceste forme perimate, devenite adevărate sicrie, și le fac să trosnească din toate încheieturile.

Asupra tuturor popoarelor Americii Latine, pe acest pămînt care e menit Soarelui, se întinde azi o umbră mai neagră ca aceea din vremea „conchistei” și a colonialismului: dominația monopolurilor din S.U.A. Aceasta e o dominație nu mai puțin brutală, dar mai perfidă, mai subtilă. Avînd de făcut față aceluiași vrăjmaș, popoarele latino-americane sînt unite — în ciuda deosebirilor de care am vorbit — de aspirații comune în lupta pentru independență națională, reforme democratice, progres adevărat. Plin de tălc este în această privință faptul că, de la un cap la altul al călătoriei noastre, de pe coasta Atlanticului pînă la aceea a Pacificului, am întîlnit — înscrise de mîna oamenilor simpli, pe zidurile orașelor și satelor — cuvintele de foc: „Cuba da, yankeii nu!”

Brazilia — un continent

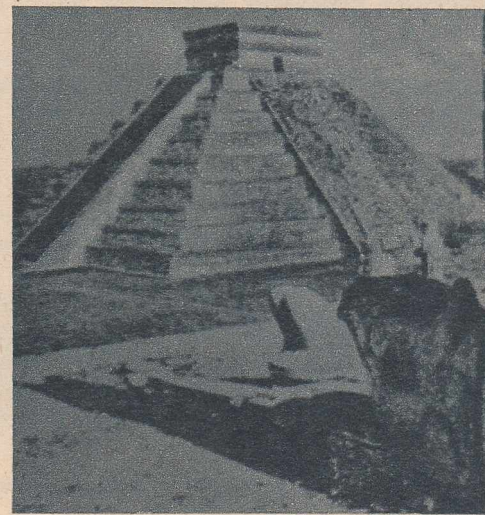
Am petrecut în Brazilia cea mai mare parte a călătoriei noastre — aproximativ o lună. De cînd s-a aflat că am fost acolo ni se pun tot felul de întrebări: „Cum e în Mato Grosso?”, „S-au găsit urmele expediției nu știu care?” (în Mato Grosso au dispărut mai multe), „Ce fel de oraș e Brasilia?”

La noi se știu destul de multe despre Brazilia. Poate că după Cuba aceasta este țara latino-americană cea mai cunoscută. Cu întinderea ei imensă — cît a unui continent — Brazilia este însă totodată și țara cel mai greu de cunoscut. Numai distanța de la Rio de Janeiro la Recife, capitala statului Pernambuco, care a reprezentat doar o părticică a drumului nostru în interiorul Braziliei, este egală — să zicem — cu o călătorie București-Londra...

Apoi, nu există o singură Brazilie... În realitate, într-o singură țară se unesc mai multe țări destul de diferite. Brazilia este și deșul milenar din Mato Grosso, dar și centrul industrial modern din Sao Paulo...

Dacă la Rio de Janeiro partea modernă a orașului e copleșitoare iar clădirile portugheze din epoca colonială, cu balcoanele lor de fier forjat, vechile cartiere cu ulițe strîmte din secolul XVII sau XVIII se pierd adesea în umbra buildingurilor, a băncilor trufașe din granit, a palatelor de beton — Salvador (capitala statului Bahia, în nord-est), oraș pitoresc cățărât pe dealuri, și-a păstrat întregul specific, grația bisericilor și mănăstirilor baroce, cu aurăria lor fină și faianțele albastre portugheze.

Am descoperit la Muzeul zahărului din Recife (capitala statului Pernambuco) o galerie de fotografii ale marilor moșieri de altădată ai regiunii,

transistorii

Vă amintiți de filmul american „Lanțul”? Covârșitorul său tragism era din când în când împins spre un plan secund de o apariție ce stârnea hazul spectatorilor: reporterul ce-și purta pretutindeni radioul cu transistori. Obșnuința de a avea ca permanent fundal al acțiunilor sale vacarmul purtat pe unde devenise o manie automatizantă.

Între timp transistorii au intrat și la noi în uz. Dar iată că, o dată cu larga răspândire a acestei minunate descoperiri, începi a te ciocni pe stradă, în vehicule, în parcuri și localuri cu figuri ce-ți amintesc de personajul pomenit. Nu este exclus ca printre cei deveniți sclavi ai

transistorilor să se afle și vreunii dintre spectatorii care făceau haz de mantacul reporter din film.

Cititorul își dă desigur seama că nu împotriva transistorilor așternem aceste rînduri, ci împotriva acelor care nu știu să-i folosească rațional. La modă pare să fie plimbarea pe decor sonor de transistori. Când discuția cu partenerul sau partenera încezește — deschizi aparatul și muzica își face apariția salvator. Nu importă ce se cîntă: Beethoven, Ketelley, Modugno, Delmar, muzică să fie. Dacă discuția se reanimă, uși de muzică sau îi reduci volumul pentru a nu împiedica șueta. Blata muzică: adineauri salvatoare, acum cenușareasă!

„Ești exagerat, domnule — ar putea sări cineva. Dumeata nu-ți dai seama că, oferind posibilitatea de a asculta muzică, oriunde și oricînd, transistorii dezvoltă dragostea pentru această artă?” Am răspunde atunci imaginarii nostru interlocutor: „Da, așa ar sta lucrurile dacă transistorii ar fi folosiți pentru a înlocui aparatele normale de radio atunci cînd acestea nu ne pot sta la dispoziție. Cîntă Oistrăh sau Menuhin, bunăoară, iar melomanul se află în excursie pe munte: transistorii ne permit să nu pierdem emisiunea preferată. Transformarea acestui aparat într-un însoțitor cotidian al acțiunilor noastre nu este de natură

de a dezvolta dragostea pentru muzică. Nu poți iubi muzica decît dacă o respecti, dar despre ce respect poate fi vorba cînd o porți pe bulevard și la meciuri așa cum ai trage un cățeluș de zgardă? Ca să înțelegi muzica și să te bucuri de ea trebuie s-o ascuți în condiții care îți îngăduie concentrarea interioară. Și apoi, pe cît este de recomandabilă ascultarea frecventă a muzicii pentru familiarizarea noastră cu formele ei, pe atît este de contraindicat a face din ea un fond permanent al activității zilnice: anihilăm prospețimea atenției auditive, ne dezvoltăm să ascultăm. În loc să pătrundă adînc în conștiința noastră, muzica trece pe lângă noi”.

Da, uluitoarea realizare a tehnicii moderne care este radioul cu transistori poate aduce o contribuție de seamă la educația muzicală a marilor mase, cu o singură condiție: să fie folosită în mod conștient, în vederea lărgirii orizontului muzical. Cel care vede în acest aparat numai instrumentul de agrementare a promenadelor nu va putea beneficia de utilitatea lui educativă. Pentru o asemenea categorie de oameni transistorii reprezintă ceea ce reprezintă jucăriile pentru copii. Numai că în mina unui copil o jucărie pare cît se poate de firească, în timp ce la un adult...

George BĂLAN

Adunare de protest a studenților brazilieni împotriva amestecului ambasadorului american Gordon în treburile interne ale țării lor.

Dincolo de cartierele moderne din centrul capitalei mexicane — Ciudad de Mexico.

Aspect dintr-o așezare din statul Mato Grosso, situat în sud-vestul Braziliei.

ale marilor exploatare ai plantațiilor de zahăr, împreună cu familiile lor. Fotografii de epocă. Bărbați grași, cu lanțuri de aur greu pe pîntece, îmbrăcați după ultima modă pariziană (de la începutul secolului), provinciali sufocați în veșmintele strîmte stau crunți, solemn-ridicoli, aliniați simetric într-o ierarhie desăvîrșită, de la bunica senilă în dantele, pînă la cățelul, adus tot de la Paris, și la ciufulita îngrijitoare neagră admisă în ultimul moment în fața aparatului. Oameni mulțumiți, suflete de piatră, care-și etalează opulența în interioarele bogate ale conacelor, se fotografiiază în carete luxoase. Baroneasa de Moreno, femeie energică, celebră fiindcă a clădit o casă pentru a-l primi pe împăratul Pedro al II-lea, era de altfel analfabetă.

La Recife sau la Salvador, în forme mai moderne desigur, acest trecut este vizibil în aspectul orașului, în felul de trai al claselor posedante, dar și în cîntecele și poeziile populare despre luptele duse altădată, în candombléul*) negru, în stihiiile africane dezlănțuite.

*) Ritual de origine africană.

După cum se știe, în această țară există însă și un oraș complet nou — Brasilia, actuala capitală; el a fost ridicat în cîțiva ani și conceput ca o cetate a epocii noastre, care să nu poarte povara formelor urbanistice perimate.

Nu vreau să discut utilitatea orașului Brasilia, nici oportunitatea construirii lui. Printre brazilienii cu care am stat de vorbă, părerile sînt împărțite; se pare că orașul s-a născut din dorința de a împinge spre interior viața economică și politică a Braziliei, care acum se desfășoară în cea mai mare parte în marile orașe de pe coasta Atlanticului, de a restabili cumva echilibrul țării, apropiindu-i capitala de centrul geometric. Întins pe o suprafață imensă, orașul lasă, mai ales noaptea, o senzație de pustietate. În el nu se simte prezența vieții, nu poți să vezi aici oameni plimbîndu-se pe trotuare sau pe alei, îndrăgostiți zăbovind pe băncile parcurilor, copii jucîndu-se în curțile caselor. Pe oameni îi descoperi abia în preajma clădirilor publice sau a blocurilor de locuit, îndreptîndu-se grăbiți spre garaj sau spre apartamentele lor. Pe bulevardele întinse ale orașului nu te poți descurca dacă nu ai mașină sau, după cum spunea un glumeț, în orașul Brasilia un om ar trebui să fie alcătuit din cap, trunchi și roți.

În orice caz, o întreprindere de proporțiile acestea a oferit un vast cîmp de desfășurare fanteziei îndrăznețe a unor arhitecți ca Niemayer sau Lucio Costa, cunoscuți azi în toată lumea. Îmi reamintesc ansamblul de clădiri al Parlamentului: cele două mari blocuri din mijloc, legate între ele de treceri aeriene și inconjurate de ape, și cele două cupole așezate în sens invers, a Camerei deputaților și a Senatului. Lumina difuză a anotimpului ploios în care am vizitat noi Brasilia dădea relief acestor clădiri, le scălda într-un alb-cenușiu liniștitor pe fondul verde al gazonului. De o simetrie neobișnuită, în forme aparent asimetrice, ansamblul acesta mi-a făcut impresia că reeditează aici, folosind altă geometrie și într-un mod cît se poate de modern, acea simplitate, acel calm suveran, echilibrul volumelor, al întinericului și luminii, armonia cu mediul ambiant, pe care le numim clasice. Nu sînt arhitect și părerile mele trebuie luate ca atare, dar mi se pare că, indiferent de ce crezi despre o soluție sau alta, nu poți să nu recunoști că acest oraș, în ansamblul său, ca și multe clădiri în parte, oferă un prilej de meditație nu numai pentru specialist.

★

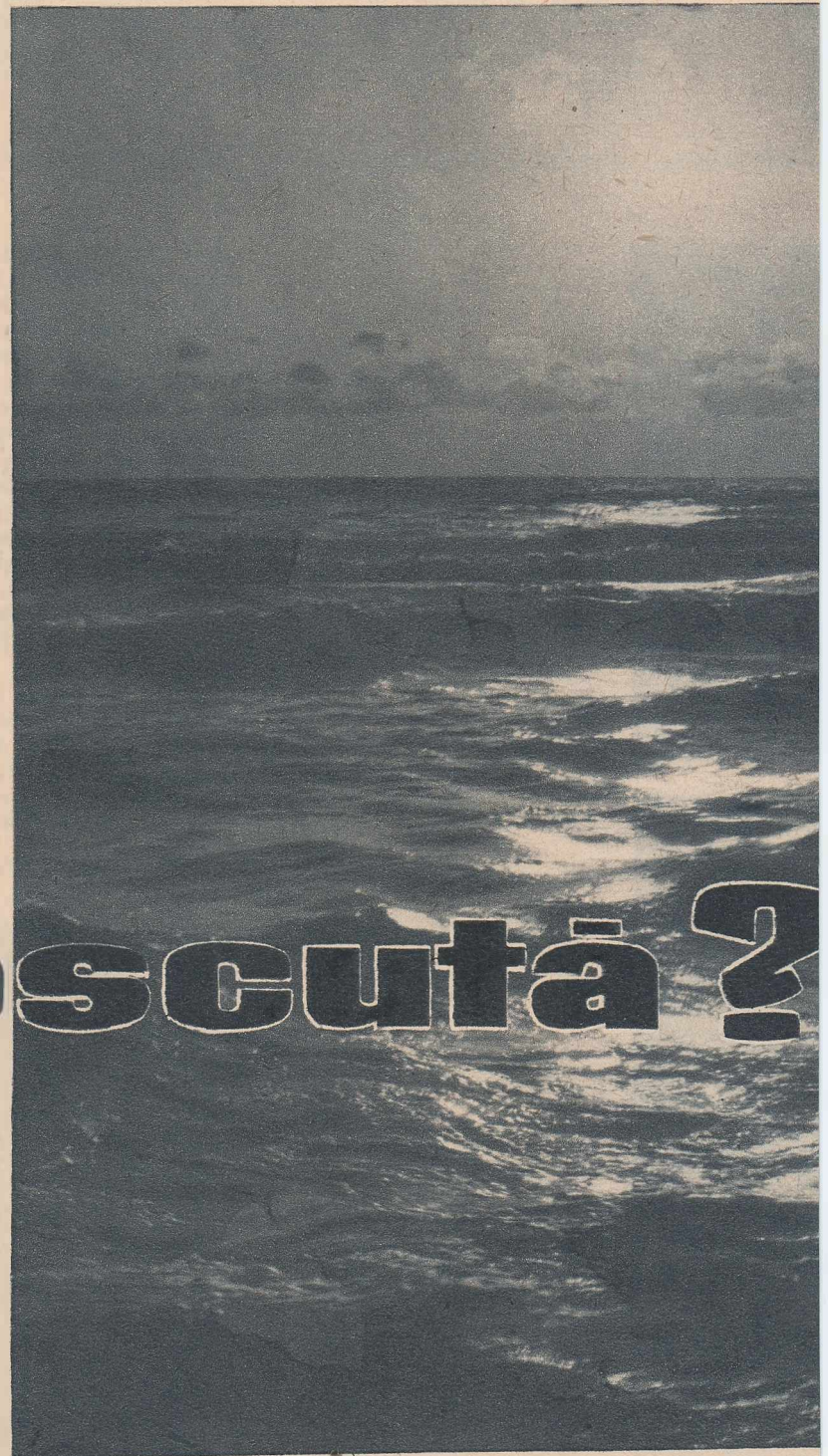
La capătul unui drum din care nu au lipsit peripețiile și momentele emoționante, dacă m-ați întreba ce-mi stăruie mai puternic în amintire, aș răspunde că nu voi uita niciodată chipul oamenilor care muncesc și luptă în țările Americii Latine, ale acestor oameni dinamici și talentați, prietenoși și buni — imens rezervor de energie al unei lumi care-și așteaptă răsăritul.

BOGATĂ ÎN PARADOXURI, ÎMPĂRĂȚIE A VIEȚII PÎNĂ LA O ADÎNCIME DE 180 DE METRI ȘI APOI – DINCOLO DE HOTARUL DE UNDE ÎNCEPE DOMNIA HIDROGENULUI SULFURAT – ȚINUT AL ÎNTUNERICULUI, MAREA NEAGRĂ CONSTITUIE PENTRU CERCETĂTORII NATURII UN VAST TEREN DE INVESTIGAȚII CARE ZI DE ZI ÎȘI DEZVĂLUIE ALTE TAINЕ

MAREA NEAGRĂ

-lume necunoscută ?

P

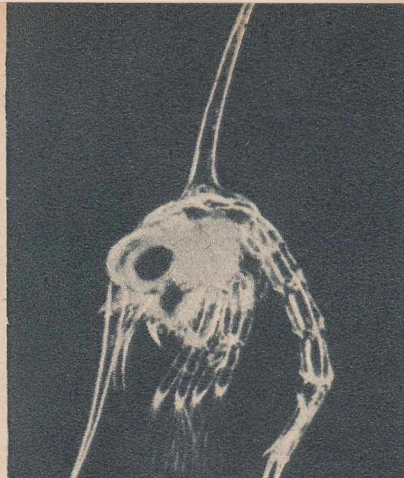
înă cînd apele Mării Negre și-au statornicit actuala așezare s-au scurs sute de milioane de ani; martorii ai genezei sale au rămas doar filele nealterate de timp ale diverselor straturi geologice. Cîndva, străbuna acestei mări, Marea Tethys, se întindea pe o arie vastă ce acoperea o bună parte din teritoriul Europei, iar bazinul Mării Sarmatice, care zeci de milioane de ani după aceea i-a luat locul, cuprindea o zonă ce atingea teritoriul de azi al Ungariei și se extin-

dea pînă dincolo de matca apelor Caspicee zilelor noastre, în Asia centrală. Multe alte prefaceri i-au micșorat și mărit succesiv conturul, pînă cînd, în pragul erei cuaternare, s-a deschis marea poartă a Bosforului, prin care apele Mediteranei au pătruns în bazinul pontic. Lupta dintre pămînt și apă a continuat apoi în decursul mileniilor, marea uneori cîștigînd, alteori pierzînd teren...

Arheologii au descoperit, în investigațiile lor submarine, străzi pietruite, vetre de case, coloane și

porticuri meșteșugit lucrute, sarcofage de marmură grecească și de piatră, numeroase lespezi funerare cu inscripții în limba greacă veche și în latină, amfore ce au purtat în pîntecele lor untdelemnul Eladei și vinurile aromate ale insulelor mediteraneene, opaite de ceramică și de sticlă irizată, precum și alte vestigii ale unor civilizații de mult apuse. Acoperite de unda mării, ele stau martore ale frământărilor pămîntului și ale neobositei ofensive a apei împotriva uscatului.

1 2

3

1 Un pescar de la Sulina ne prezintă o Rindunică de mare, unul din peștii interesanți ai Mării Negre.

2 Această larvă planctonică de crab, de numai câțiva milimetri, și alte asemenea soluri de organisme multiplicată în trilioane de exemplare capătă o mare valoare economică potențială. Planctonul a fost asemuit cu o cămară plină, care se reînnoiește mereu.

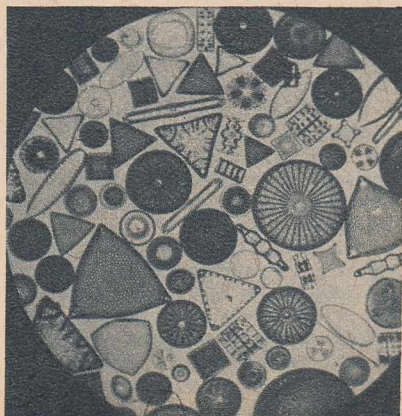
3 Pământul anticului Tomis se arată mereu darnic pentru arheologi... Cele 24 de sculpturi de marmură descoperite în aprilie 1962 sub linile vechii gări a Constanței au contribuit la îmbogățirea cunoștințelor noastre despre civilizațiile care au înflorit pe aceste meleaguri în urmă cu milenii.

4 Motiv decorativ? Nu, o aglomerare de Diatomee — alge microscopice, multe din ele trăind și în Marea Neagră.

5 Minusculele globuri transparente, Noctiluca, plutește la suprafața mării agitate. Ea emite o lumină violetă, ca licurici, dând noaptea, o ciudată luminozitate argintie.

4 5

apele litorale ale țărmului caucazian. Acum douăzeci de secole și mai bine, acolo unde azi se văluresc apele largului golf Suhumi, se întindea un ținut roditor pe al cărui cuprins se aflau două cetăți puternice, Sebastopolis și Dioscurias, orașe pontice care întrețineau legături comerciale cu multe țări din bazinul Mării Negre și chiar mai depărtate. O atestă scrierile călătorului roman Flavius Arrianus, care a drumet prin aceste ținuturi pe la începutul celui de-al doilea secol al erei noastre. De altfel și geograful Timosthenes și Strabon amintesc de existența acestor antice așezări. Multă vreme ele

au fost căutate de arheologi pe țărmurile mării, fără a se găsi nici o urmă.

De-abia în 1957, făcându-se cercetări în golful Suhumi, au fost aflate urmele milenarei cetăți Sebastopolis, la mai bine de o sută de metri de țărm, la o adâncime de 10 și pe alocuri chiar 15 metri. Înlăturându-se milul adunat de secole, au fost descoperite străzi drepte, pavate cu piatră granitică, apeducte și vaste bazine de marmură prevăzute cu instalații de scurgere. În incinta cetății de sub a-

Mihal Gheorghe ANDRIEȘ

(Continuare în pag. 16)

Astfel de urme se întâlnesc în dreptul litoralului caucazian — Colhida de pe vremuri, „țara linii de aur” — și în jurul coastei Crimeei, precum și de-a lungul țărmurilor noastre, în locurile unde în antichitate s-au dezvoltat vestitele orașe elenice Histria, Tomis și Callatis.

Atlantida pontică

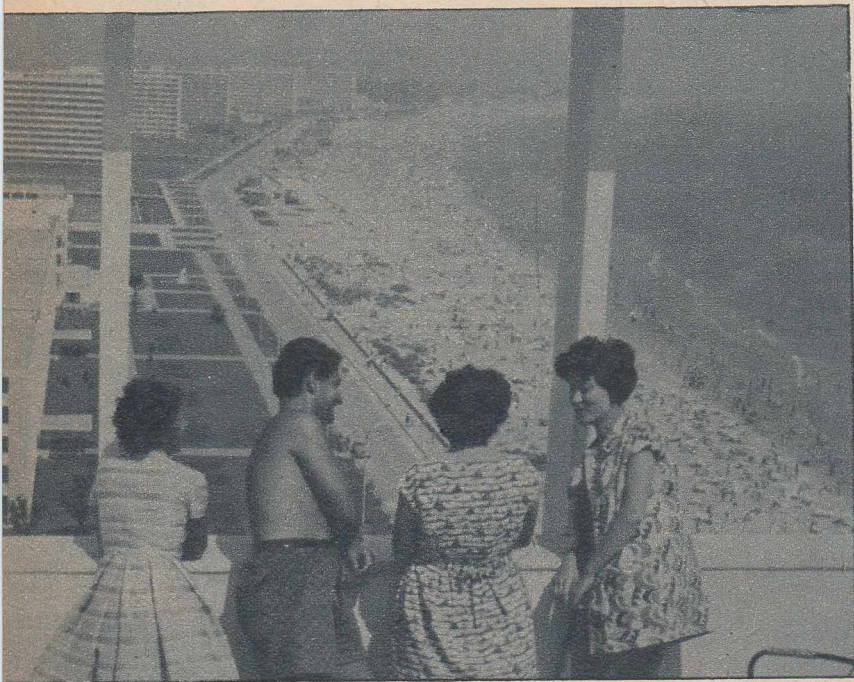
Adevărata Atlantidă a Pontului Euxin se află scufundată în

pe s-au găsit urne și vase de ceramică, lămpi de lut ars — păstrând încă, după atâtea veacuri, urmele negre ale flăcării — precum și multe alte obiecte ce vădesc, prin desăvârșirea formei și iscusința cu care sînt lucrate, meșteșugul făurarilor. Au fost dezgropate de asemenea numeroase monede de aur, argint și bronz, bătute la Roma, în Persia și în diverse cetăți din Asia Mică, ceea ce-i face pe istorici să creadă că nu era departe de adevăr Flavius Arrianus care, în povestirea călătoriei sale din jurul Pontului Euxin, scria că la Sebastopolis „puteau fi auzite 70 de graiuri și în bazarele sale se adunau neguțători din zeci de țări înconjurătoare...”

Sebastopolis a fost înghițit de mare în urma unor repetate prăbușiri de terenuri, cam pe la începutul secolului al VI-lea al erei noastre. Marea a năpădit apoi noi zone, înaintînd pe uscat și depărtînd vatra anticei cetăți de țărnam, așa cum s-a întîmplat și cu

Litoral.

alte așezări pontice, ca Phanagoria — port pe țărmul de răsărit al strîmtorii Kerci, la gura Kubanului, ce a cunoscut o viață înfloritoare în aceeași vreme cu cetățile de pe țărmul românesc — și multe altele, ale căror urme n-au fost încă regăsite.

Munți vulcanici... sub apă

Puțin cunoscută pînă în ultimul timp, configurația fundului Mării Negre a fost precizată recent de oceanografi care, explorîndu-i profunzimile cu aparate speciale de detecție, au descoperit existența unor variate forme de relief subacvatic. În zona centrală a mării se desfășoară un șes vast, iar la 60-70 km de coastele Anatoliei se întinde un lung șir de munți, pe o distanță de aproape 150 de kilometri. Un alt șir — de astă dată mai scurt — pornește, îndreptîndu-se spre apus, cale de cîțiva zeci de kilometri. Hăuri adînci despart aceste lanțuri montane de țărmul mării.

Cam în dreptul meridianului 38 a fost identificată prezența mai multor conuri vulcanice care, în îndepărtate timpuri geologice, au

avut o vie activitate, judecînd după structura terenurilor subacvatică din zona respectivă. Cîndva, pe vremea cînd Crimea era legată de Asia Mică printr-o vastă întindere de pămînt pe care geologii o numesc azi Pontida, acești vulcani își înălțau craterul sub cerul liber.

Marea Neagră — individualizată printr-o serie de trăsături originale — vădește, potrivit ultimelor cercetări ale oceanografilor și geologilor, o nouă și interesantă trăsătură specifică: scoarța pămîntească ce constituie fundul mării are o grosime mult mai mică decît cea continentală.

Cînd „inflorește” marea...

Marea Neagră ne-a obișnuit cu firea ei schimbătoare, cu multiplele ei fețe, cînd înnegurată, zbuciumîndu-se sub suflarea unor vînturi năprasnice, cînd calmă, odihnitoare, unduindu-și leneșă valurile horbotate de spumă. Dacă furtunile

în primăvara anului 1950 în apele noastre litorale. Atunci, în urma proliferării în proporții extraordinare a unei alge microscopice, *Nitzschia seriata*, marea s-a tulburat luînd o față galben-verzuie în spațiul unor zone vaste. Dacă la apariția fenomenului numărul celulelor vii existente într-un metru cub de apă nu depășea 600.000.000, după cîteva săptămîni cercetătorii oceanografi au găsit în apele aflate la răsărit de Constanța 1.335.000.000 de alge de acest gen la metrul cub. Tulburarea apei se datorea și faptului că *Nitzschia seriata* era „escortată” de numeroase alte microorganisme, ale căror nume ne evocă caliciul involt al florii exotice: *Exuviaela cordata*, *Glenodinium pilula*, *Thalassiosira subsalina*...

Alte organisme, ca *Noctiluca miliaris*, dau apei de mare, ziua, o colorație cenușiu-argintie și o luminiscentă specială noaptea. De unde se vede că Marea Neagră nu-și justifică pe deplin numele-i trimilenar...

O fabrică vie de proteine și glucide

Neamurile viețuitoarelor minuscule din Marea Neagră, identificate doar sub lentila microscopului, sînt numeroase. Unele sînt animale formînd ceea ce zoologii numesc zooplanctonul, iar altele, vegetale — alge de toate soiurile — alcătuind fitoplanctonul. S-au identificat numeroase genuri, specii (176!) și subspecii diferite.

Fitoplanctonul — denumire generică desemnînd întreaga lume de organisme vegetale acvatice — constituie hrana de bază a nenumărate mici viețuitoare zooplanctonice ale mării, care la rîndul lor servesc ca hrană peștilor și mamiferelor marine. El reprezintă astfel o verigă esențială în ciclul vital al faunei mării.

Organismele microscopice ce formează fitoplanctonul și zooplanctonul constituie o considerabilă rezervă de proteine și de alte elemente necesare vieții. Savanții au calculat că anual fitoplanctonul din apele Mării Negre reprezintă o masă de 38.000.000 de tone, iar zooplanctonul productiv însumează în aceeași perioadă peste 9.000.000 de tone.

Această uriașă bază nutritivă poate asigura o hrană abundentă unei mase mult mai mari de pește decît cea care se pescuiește azi. Planctonul se asemuiește cu o cămară plină ce se reînnoiește mereu, o cămară bogată ce a permis omului să întrevadă și o altă posibilitate de valorificare a acestor produse acvatice: prelucrarea în instalații industriale pentru extragerea de diverse substanțe alimentare, chimice și farmaceutice. Aceasta nu este numai o problemă a viitorului. Încă în zilele noastre în unele țări lista de bucate s-a îmbogățit datorită planctonului. În Taiwană se consumă anual circa 5.000 de tone de zooplancton, cantitate de altfel cu mult depășită de Japonia.

Unii oameni de știință au ridicat în ultimul timp o problemă pe cît de îndrăzneată pe atît de plină de interes: nu s-ar putea oare asigura dezvoltarea în mase mai mari a planctonului?

Nu demult s-a descoperit capacitatea extraordinară a algei microscopice de apă dulce *Chlorella* de a transforma în glucide și în alte substanțe hrănitoare energia solară absorbită. S-a calculat că într-un bazin avînd o suprafață de numai 64 km p se poate cultiva o

cantitate de *Chlorella* suficientă pentru a asigura rația de glucide a 80.000.000 de oameni. Se deschid astfel noi orizonturi cercetărilor în mediul oceanului planetar. Nu este, poate, prea departe clipa cînd și în Marea Neagră își vor începe lucrul primii agricultori sau zootehnicieni marini și subacvatici.

Rechinii Mării Negre

Marea Neagră, deși una din mările sărace și puțin populate cu pește ale globului, cuprinde totuși numeroase surse de materii prime, atît pentru industria alimentară cît și pentru alte ramuri ale industriei.

Una din rezerve o formează, poate în mod neașteptat, rechinii. Rechinul Mării Negre — *Acanthias euxinus*, cum îl numesc zoologii — deși mai voluminos decît omologul său din Atlantic, nu depășește în medie 1,40 m, fiind deci mai mic decît alți rechini, din Pacific. La noi și în alte țări carnea de rechin este folosită și în alimentația umană, ea nediferind mult de cea a tonului. Rechinul mai prezintă interes și datorită faptului că în ficatul său, care cîntărește aproape o șesime din greutatea totală, se află o mare cantitate de substanțe nutritive, în special vitamina A. Specialiștii au constatat că untura extrasă din ficatul de rechin conține o cantitate mult mai mare de vitamine A și D decît untura de pește clasică, obținută din *Gadus morrhua*, ce se pescuiește în Atlanticul de nord.

O însemnată sursă alimentară o constituie și marea număr de delfini ce populează apele Mării Negre, mamifere al căror efectiv se ridică, după unele aprecieri, la aproape 750.000 de exemplare.

Pe fundurile mîloase și stîlcoase ale mării se găsesc mari bancuri de midii, scoici cu cochilii cenușii-vineții, ce reprezintă de asemenea o sursă alimentară și furajeră. Încă de pe acum, deși pe o scară foarte restrînsă, în Dobrogea se folosește uneori, pentru alimentația animalelor, făina de midii.

În multe țări maritime midiiile constituie o hrană mult apreciată și de oameni, ele formînd obiectul unui pescuit intens, ca și crevetele, acel răcușor ce viețuiește în apele mării. Explorările efectuate de oceanograful din R.P. Romîna au descoperit zonele de aglomerare ale acestor viețuitoare.

Ofensiva continuă...

Una din comorile Mării Negre este, după cum se știe, sarea. Dacă pentru țara noastră, unde există saline de mari proporții, nu s-a pus problema extragerii ei din apele mării, în Bulgaria și în alte țări riverane există amenajări speciale de bazine în care, prin evaporare, decantare și separare, se obține sare.

Recent cercetătorii noștri au pus la punct o instalație cu ajutorul căreia se va putea obține din apa de mare oxid de magneziu, necesar industriei chimice, așa cum în alte țări se extrag din mare sau din vietățile ei iod, brom și alte substanțe.

Astfel noile drumuri aflate de oceanografi în lumea Mării Negre deschid larg porțile viitorului. Sîpetele de tăcere ale mării își ridică acoperămintul tainic. Miine ne așteaptă, fără îndoială, bucuria unor noi descoperiri.

Mihai Gheorghe ANDRIEȘ

Sticluța

Într-o dimineață de duminică, un respectabil cetățean al Houstonului, colonel în rezervă, membru marcant al cercului parohial, se pregătea să meargă, ca de obicei, împreună cu familia, la biserică. Arăta destul de liniștit și serios în redingota lui neagră, cu pantalonii gri deschis, eleganți și bine călcați. În stradă, colonelul însă își aminti că uitase o scrisoare pe birou. După ce-i spuse nevastă-săi să-l aștepte în fața întreprinderii, colonelul intră în birou, își luă scrisoarea și deodată văzu cu uimire o sticluța de whisky părăsită pe masă.

Colonelul nutrea o puternică aversiune față de whisky, băutura din care nu gustase niciodată măcar o picătură. Pesemne că cineva lăsase sticluța pe masă în glumă. Privi în jurul său, căutând un loc unde s-arunce sticluța. Ușa din dos era încastrată. Încercă să deschidă fereastra care da spre grădină, dar din cine știe ce motiv aceasta se înțepenise. În acest moment, nevastă-sa, enervată de intruziunea soțului, intră în birou și-l surprinse dînd din colț în colț. Fără să-și dea seama ce face, colonelul ascunse sticluța sub pulpana redingotei, în buzunarul de la spate al hainei.

— De ce-ai întîrziat atîta? — îl întrebă nevastă-sa. Ai găsit scrisoarea?

Desigur că ar fi fost mai bine să-i arate de la bun început sticluța, însă pierduse momentul favorabil. Acum mergea tanțoș prin mijlocul străzii principale, deși simțea tot timpul sticluța în buzunarul redingotei; i se părea atît de mare, de parcă ar fi ascuns un poloboc.

Colonelul se temea într-una să nu i se vadă sticluța de sub haină și din pricina asta pășea lăsat pe spate. Cînd intră în biserică și se așeză pe scaun, se produse un zgomot cel puțin ciudat, iar ticăloasa aromă de whisky porni să se răspîndească cu o înțeață fantastică. Colonelul observă cum cîțiva concetățeni ridicară nasul în aer și începură să privească întrebători în jur. Se roși ca o sfeclă. Deodată auzi cum în preajmă-i cineva șopti destul de tare:

— Iarăși s-a îmbătat bătrînul colonel D!... Am auzit c-a ajuns în ultimul hal, că umblă tot timpul beat. Se spune că-și bate nevasta în fiecare zi.

Colonelul recunoscu vocea celei mai renumite birfitoare a Houstonului. Se întoarse și-o privi drept în ochi. Atunci ea șopti și mai tare:

— Priviți-l. Ce expresie îngrozitoare! Să vii în halul ăsta la biserică!...

Colonelul își dădu seama că sticluța se spărsese. Se temea ca nu cumva să-i scape vreun ciob pe jos. De obicei ingenunchea în timpul rugăciunii, acum însă, încordat la maximum, înțepenise pe scaun. Nevastă-sa îl observă și-i murmură:

— Nici nu știi cît mă amărăști, James. Acum nici nu te mai rogi. Parc-am știut c-o să se întîmple așa de cînd te-am lăsat la lecțiile lui Ingersoll. Te-ai făcut ateu. Și-apoi, ce miros e ăsta? O, James, ai băut, și încă în ziua de duminică!

Nevastă-sa își duse batista la ochi, în timp ce colonelul scrișnea din dinți.

Cînd ajunseră acasă, nevastă-sa se așeză pe terasa din spatele locuinței și începu să aleagă căpșunile pentru masă. Asta-l stingherea mult pe colonel, care dorea să iasă în curte și să zvîrle sticluța peste gard. Amîndoi băieții, așa cum se întîmpla todeauna duminica, îi tot dădeau tîrcoale și nu era chip să scape de ei. Îi îmbie să meargă la joacă în grădiniță. Pînă la urmă reuși totuși să-i expediaze în casă, să caute ceva. Atunci scoase sticluța și-o aruncă peste gard. Sticluța căzu într-o grămadă de gunoi și nu făcu zgomot.

Colonelul respiră ușurat, dar tocmai în momentul cînd băiețandrii veneau spre el, se auzi o voce de dincolo de gard:

— Ascultă, sir, legea interzice aruncarea sticlelor în stradă. V-am văzut cînd ați aruncat sticluța asta. Luați-o îndărăt și să nu se mai întîmple.

Colonelul se întoarse și văzu o namilă de „policeman” care îl întindea sticla pe deasupra gardului. O luă și-o vîri sub haină, înjurînd printre dinți. Tocmai atunci sosiră și băieții:

— Tată, ce ți-a dat „policeman”-ul? Putem să vedem și noi?

Se agățară de poalele redingotei și începură să-l scotecoască prin buzunare.

— Marș de-aici, dracilor! Imediat cărați-vă în casă, că vă cotonogesc!

Colonelul se duse în casă să-și ia pălăria. Hotărîse să scape de sticlă, chiar de-ar fi trebuit să meargă pe jos și-o milă.

— Unde te duci? — se miră nevastă-sa. Prînzul e aproape gata. De ce nu-ți lepezi redingota, să te odihnești și tu puțin?

— Dă-o dracului de masă — spuse el necăjit... Sînt flămînd. Adică vreau să spun: sînt boînav. Nu mînînc. Mă duc să mă plimb.

— Tată, arată-ne ce ți-a dat „policeman”-ul — se rugă în gura mare unul din copii.

— „Policeman”-ul? — exclamă nevastă-sa. O, James, cineși-ar fi putut inchipui c-ai s-ajungi pîn-aici? Doar știu prea bine că pînă acum n-ai băut niciodată! Ce se întîmplea cu tine?

Vru să-l ajute să-și scoată redingota, însă colonelul se infurie groaznic.

— Nu m-atinge! — urlă el. Mă doare capul. Pot să mă plimb și eu puțin? Apoi gîndi: arunc eu drăcia asta, chiar de-o trebui să mă duc pînă la Polul Nord!

După ce colonelul ieși pe poartă, nevastă-sa îl privi clătînd din cap:

— Lucrează prea mult...

Colonelul străbătu vreo cîteva sute de metri. Strada era plină de lume și i se părea că toți îl urmăresc.

Întîlni cîțiva prieteni. Îl priveau cu multă curiozitate. Colonelul mergea repede, ochii îi sclipeau sălbatic, iar pălăria îi căzuse pe ceafă. Cunoștințele treceau pe lîngă el, ferindu-se să intre în vorbă. Colonelul zimbea cu amărăciune. Îl cuprîndea disperarea. De fiecare dată cînd rămînea singur pe stradă privea îngrijorat în toate părțile. Oamenii începură să-l pîndească din dosul ferestrelor. Cîțiva copii se țineau după el. Colonelul se întoarse și încercă să-l alunge. Dar ei începură să strige:

— Ia uități-vă la sperietoarea asta ramolită!... A băut de s-a umflat și-acuma nu știe unde să se culce... Du-te și te culcă, mister!...

În sfîrșit, colonelul izbui să scape de copii. Simți o imensă ușurare cînd dădu de un loc părăsit, pe care buruienile creșteau cît statul omului.

Povestire de O'HENRY Desen de Val MUNTEANU

Ce-i drept, de cealaltă parte a pîrloagei locuia preotul, dar buruienile erau atît de înalte, încît ascundeau casa de vîzul oamenilor.

Colonelul cîntă speriat în toate părțile și pătrunse grăbit în adîncul ierburilor. Ajungînd în mijlocul deșisului, se proțăpi locul și scoase sticluța din buzunar. Timp de-un minut o privi cu un zîmbet amar și vorbi cu voce tare:

— Nimeni nu-și poate inchipui cîte am suferit eu din pricina ta!

Vru să zvîrle la repezeală sticluța, dar auzind un foșnet prin buruieni ridică privirea și-l văzu apărînd în fața sa pe preotul orașelului, care-l fixa îngrozit.

— Dragă colonele — spuse onorabilul slujitor al cultului. M-ai dezamăgit cumplit. Niciodată n-am știut că bei. Cît de greu mi-e să te privesc în starea asta!

Colonelul își ieși din țîțîni:

— Puțin îmi pasă de voi! Sînt beat ca o cizmă și puțin îmi pasă dacă știți sau nu știți că beau. Totdeauna-s beat. Am dat pe git 15.000 galloane de whisky în două săptămîni. În flece duminică, pe timpul ăsta, abia mă țin pe picioare. Uite, na, uite încă o sticlă!

Aruncă sticla care îl pocni pe popă drept în cap, făcîndu-se cioburi. Preotul urlă de durere și fugi spre casă.

Colonelul începu s-adune pîlete, apoi se pîti în buruieni, hotărît să lupte împotriva întregului oraș, pînă la ultimul bolovan.

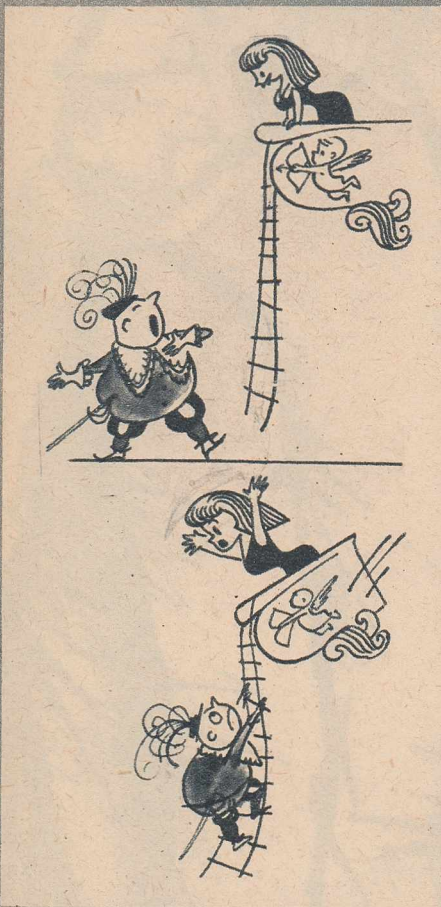
În romînește de
Vlad MUSATESCU

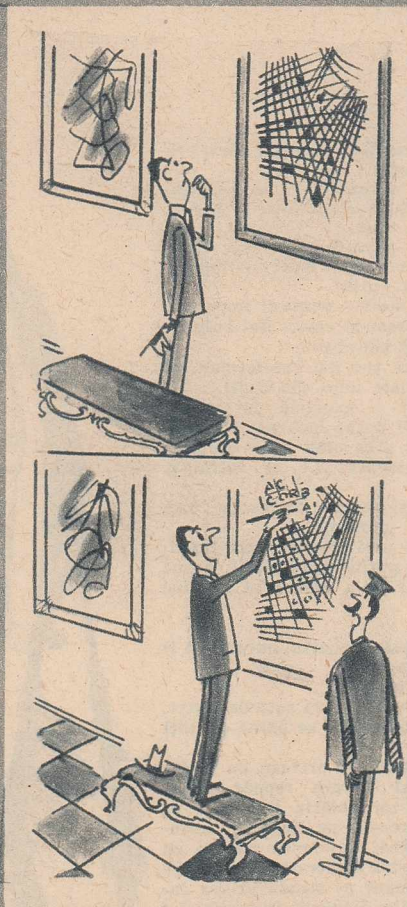

TEATRU — DECORURI ȘI INTERPREȚI

PICTURĂ OCCIDENTALĂ ABSTRACTIONISTĂ

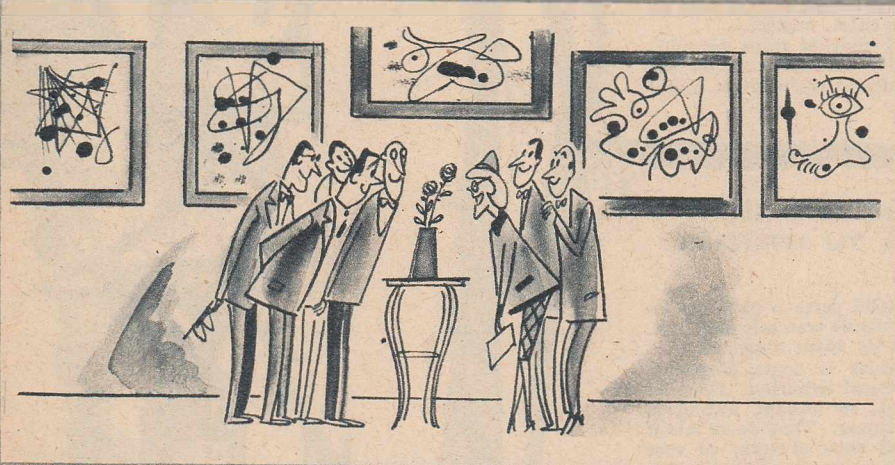

Fără cuvinte.

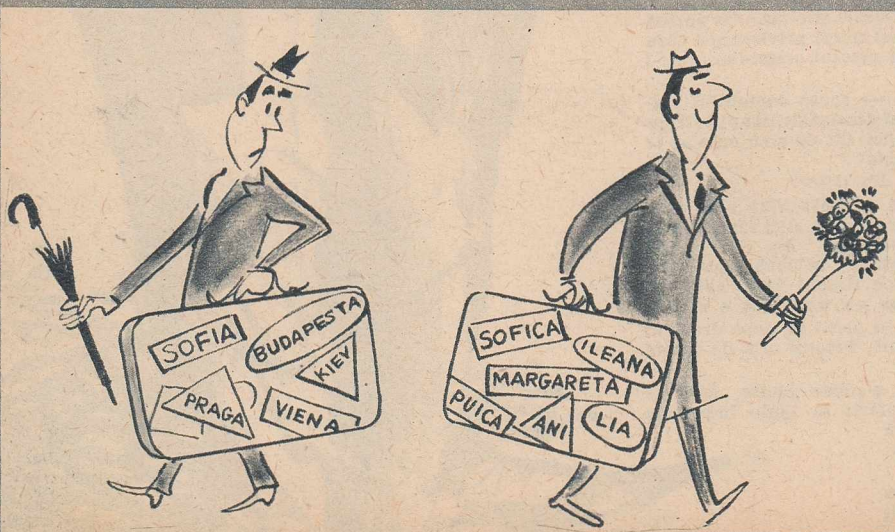

— ... l-am dezlețat.

PICTURĂ FORMALISTĂ

Farmecul frumosului.

Turlem.

N A T U R A —

UN EXPERIMENTAT INGINER CONSTRUCTOR

De câte ori încercăm să analizăm vreună din structurile ce alcătuiesc organismul omenesc sintem coplesți de ingeniozitatea pe care natura a dovedit-o în edificarea acestei complicate și delicate construcții.

Să luăm, de pildă, un os. Munca depusă de natură pînă la definitivarea perfectei structuri a acestuia poate fi comparată foarte bine cu a unui bun inginer solicitat să ridice o construcție importantă. Atunci cînd inginerul realizează o astfel de construcție, el caută să obțină o economie maximă de material, pentru o rezistență optimă. La fel se întîmplă și cu geometria osului.

Femurul, osul coapsei, poate suporta o greutate de o jumătate de tonă fără a se sparge.

Cum se explică aceasta? Este bine cunoscut faptul că oasele au formă de tuburi goale și tot atât de bine știm că structura tubulară conferă mult mai mare soliditate unui corp decît un cilindru plin. Cilindrul care constituie partea din mijloc a osului — diafiza — este format dintr-o serie de lamele, dispuse concentric în foi suprapuse și cu direcția fibrelor dintr-o lamelă perpendiculară pe direcția fibrelor din lamela de dedesubt și de deasupra (la fel ca foile dintr-un placaj de lemn). Acest fapt concurează de asemenea la creșterea considerabilă a rezistenței mecanice a osului. La capetele osului lamelele ce realizează substanța osoasă sînt astfel aranjate încît constituie un sistem de rețea ale cărei fibre sînt orientate exact în direcția liniilor de forță ce acționează la nivelul respectiv.

Aci găsim o analogie evidentă cu modul în care sînt dispuse traversele în structurile complicate ale podurilor metalice și betonul armat este prezent într-un anumit sens în construcția osului. Lamelele osoase sînt alcătuite dintr-o rețea de fibre, și acestea, pe baza unor legi mecanice foarte precise, sînt înglobate într-o substanță fundamentală care cimentează rețeaua.

Amintim faptul că cea mai importantă etapă în realizarea și desăvîșirea construcției scheletului osos al corpului are loc după naștere, în special în perioada copilăriei și adolescenței. Efectuarea corectă a acestor procese, de care depinde în mare măsură dezvoltarea armonioasă a întregului organism, este condiționată de anumite cerințe elementare și trebuie supravegheată cu atenție, pentru a evita consecințe neplăcute sau chiar infirmități uneori greu de corectat. Astfel, alimentația corectă și în special aportul corespunzător de calciu, fosfor și vitamine, supravegherea echilibrului endocrin și nervos, organizarea și îndrumarea activității fizice și a sportului, a jocului în aer liber (razele ultraviolete au mare importanță), corectarea pozițiilor vicioase, urmărirea echilibrului ponderal, îngrijirea corectă și atentă a perioadelor de convalescență sînt cîteva din cele mai importante aspecte ale preocupărilor ce trebuie urmărite pentru asigurarea unei dezvoltări normale în această privință. În cazuri speciale trebuie evident, cerut sfatul specialistului.

Dr. A. FABIAN

Ați citit documentarul „Marea Neagră — lume necunoscută?”

(paginile 14-15-16)

Știați că...

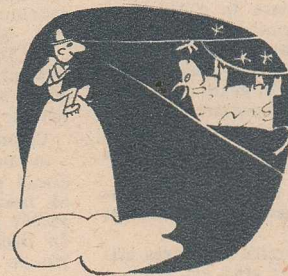
... în Marea Neagră viețuiesc aproximativ 130 de specii de pești? Numărul lor este mult mai redus decît al speciilor din alte mări. În Mediterana, de pildă, trăiesc circa 280 de specii.

... apele Dunării, care au un debit anual de 300.000.000.000 m c. transportă și varsă în mare în fiecare an 30.000.000 de tone de materii organice și anorganice în suspensie? Cu această cantitate s-ar putea încărca 3.000 de trenuri a câte o sută de vagoane.

... aluviunile cărăte de Dunăre în mare în răsțimp de 13 ani ar forma o garnitură feroviară ce s-ar însira cale de 390.000 km?

... Marea Neagră este o mare relativ săracă în pește: la fiecare hectar revin în medie doar 7,5 kg? În alte mări cantitatea de pește la hectar este mai mare (17 kg în Mediterana, de exemplu).

din toată lumea

„MIRAJUL DE PE FICHELBERG”

Pe muntele Fichtelberg din R. D. Germană se produce anual un fenomen natural pe care localnicii îl numesc „mirajul de pe Fichtelberg”. În zilele mai reci ale lunii noi-

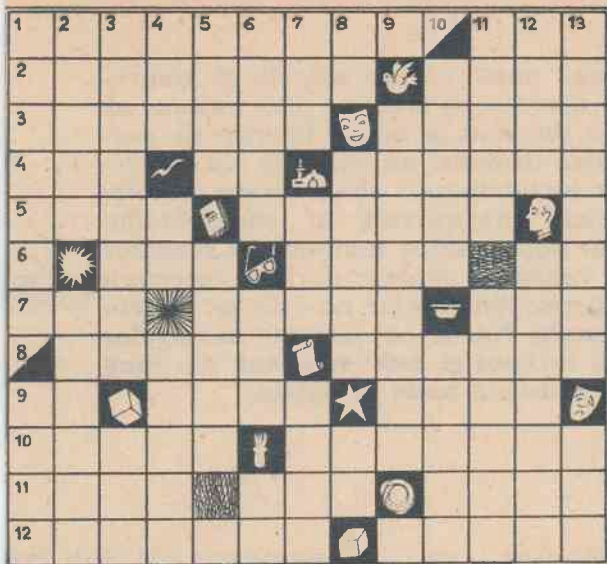
embrie, privind de pe vîrf al acestui munte, înalt de 1.214 metri, peisajul pînă la cea mai mare depărtare apare total răsturnat. Fenomenul se produce atunci cînd temperatura straturilor inferioare ale atmosferei este mai scăzută decît cea a straturilor superioare.

DESCOPERIRE TARDIVĂ

Arheologii au descoperit în regiunea Saar rămășițele

C U V I N T E . . . P E F A Ț Ă

ORIZONTAL: 1) Schimbă fața... lucrurilor! — Se citește pe fața celui amărit (inv.). 2) Spațiu cu fațadă (pl.) — Tremură în fața... leilor! 3) Neagră la față (fig.) — Spetează. 4) Își rezemi fața de el când tragi cu pușca — Jumătate de față! — Participiu venit a te scoate... cu fața curată. 5) Se dă față de un superior, în militarie — Comparatie pentru un om cu două fețe (pl.). 6) Îi vezi asta pe față — Are aparența — Munte! 7) Duodiodă detectoare — Peninsula din Orientul Mijlociu — Stofă de mătase neagră. 8) Față falsă — A se pregăti pentru a face față. 9) Pe spatele calului — Curat (fig.) — Cu față de ciocolată. 10) Fața... prin excelență — Păsărire. 11) Își apropie fața ca să te vadă mai bine — Figură geometrică cu șase fețe — Are-n față un peron. 12) Dă naștere la o reacție bazică — Pe față!

VERTICAL: 1) Uneori au două fețe — A cere... pe față. 2) Sute de fețe tipărite — Își însoțește acțiunile cu sursul pe față. 3) Jertfă de animale la unele popoare din vechime — Scurteică. 4) În fața oricărui autovehicul — Jumătate de rimă — A ieși cu fața curată. 5) Nici mai mult, nici mai puțin — Călcăt de tren! 6) Chemat să se-nfățișeze într-un anumit loc —

Șters de pe fața pământului — Dimpotrivă. 7) Nume feminin — Spală fața — Insectă din ordinul dipterelor. 8) În fața lui do — Trasi la față — Bebe! 9) Suport moral în fața viitorului. 10) Își arată fața — Limbă polineziană vorbită în arhipelagul cu același nume. 11) Fete... lunguiește — Cu... mască pe față. 12) E tema noastră — Sint de față din... întâmplare la o-ntimplare. 13) Faci față la musafiri (pl.) — Iese în față... din față!

Dezlegarea jocului „FLORI, FRUMOASE FLORI”, apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) Parfum — Liliac. 2) Amare — Lămlită. 3) Radu — Salon — Om. 4) Atenți — Eracle. 5) Lo — Za — Bat — H — L. 6) Urcător — Elevi. 7) Tia — Aa — Floria. 8) E — Be — Cale — As. 9) Miri — Co — S — Ip. 10) Verona — Romane. 11) Arii — Urări — Ir. 12) Leandru — Are — L. 13) Su — Ag — Mușcată.

PICTURI ROMÎNEȘTI ÎN MUZEELE ȘI COLECȚIILE FRANCEZE

M. Simonide — „Lectura”

Numeroase opere ale pictorilor din școala română se găsesc în muzeele și colecțiile franceze.

Cele mai vechi dintre acestea se află la „Biblioteca națională” din Paris, unde, printre nume-

roasele gravuri publicate în Franța, există și următoarele: o litografie făcută în 1851 de românul Mihai Lapaty, reprezentând pe volevodul Mihai Viteazu; câteva portrete de Carol de Szatmary, tot din 1851, precum și 6 gravuri de Theodor Aman, care era membru al „Societății acvafortiștilor”, reproduse între anii 1876 și 1880 în revista „L'illustration nouvelle”, și o litografie a celuiși reprezentând „BĂTĂLIA DE LA ALMA”.

În anul 1868 a avut loc „Expoziția tinerilor pictori de la Fontainebleau”. Împăratul Franței Napoleon al III-lea a reținut pentru colecția sa personală de la palatul Tuilleries patru tablouri. Două dintre ele au fost expuse de pictorul român Nicolae Grigorescu și erau intitulate „CAF DE FEMEIE” și „RAMURĂ DE MĂR INFLORIT”. Din nefericire, aceste pinze s-au pierdut în incendiul care a distrus palatul Tuilleries în anul 1870. În Franța se mai găsesc câteva tablouri aparținând tot lui Grigorescu. Astfel, în „Muzeul Marmottan” din Paris se află un „PORTRET AL LUI GEORGE BELLU”, de prin 1877, și un „STUDIU DE EVREU”, datînd din 1874; în muzeul din Lyon, o „ȚĂRĂNOUTĂ”, iar în „Muzeul Ganne” din Barbizon, un tablou reprezentînd un „GHIVECI CU FLORI”. În colecții particulare sînt: o grațioasă „ȚĂRĂNOUTĂ CULCATĂ ÎN IARBĂ”, pictată pe lemn către anul 1880, ce împodobește „Pensiunea Laveur” din Paris; în colecția T. Pagnoud din Septeuil un „EVREU DIN MOLDOVA”, pictat în 1874 și expus la salonul din 1877, o operă de mare însemnătate în creația lui Grigorescu.

În muzeul din Lyon sînt alte câteva pinze românești, pictate de J. Steriadi, P. Ghiță, precum și una de Ștefan Popescu, intitulată „ÎN BALTĂ”. În muzeul din Vitry se află un „PEISAGIU” semnat de Gh. Petrașcu, iar pictorul Iser este reprezentat în Franța printr-un „NUD”, în colecția Fr. Salabert din Paris, și o „ODALISĂ”, aflată în colecția Mattei din Marsilia.

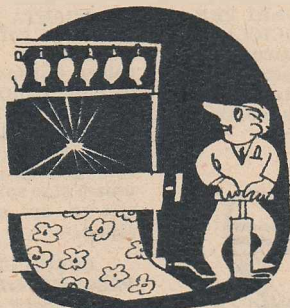

N. Grigorescu — „Portret de față”

P. VOICULEȚ

unui mare atelier care servea la falsificarea banilor. Între ustensilele falsificatoarelor s-au găsit forme de turnat din argilă și bucăți de bronz, precum și un număr de monede false.

Cercetări laborioase au îngăduit să se stabilească că atelierul a funcționat acum aproximativ 1900 de ani.

ȚESĂTOR — AERUL

Acum cîțiva ani textiliștii din R.S. Cehoslovacă au realizat un război fără suveică, ale cărui fire erau „trase” cu ajutorul unui șuvoi de apă. Deși prezenta o serie de avantaje, noul război avea și unele inconveniente: nu putea țese decât materiale impermeabile sau hidrofuge. Căutînd să înlăture acest mare dezavantaj inventatorii și constructorii cehoslovaci au creat

de curînd un război și mai neobișnuit: bătătura este împinsă cu ajutorul unor fascicule subțiri de aer comprimat. Noua metodă, spre deosebire de cea descrisă mai sus, va permite să se țese orice fel de materiale.

Războiul cu aer comprimat lucrează de două ori mai repede decît cele obișnuite, cu suveică. Lățimea materialelor țesute cu ajutorul lui poate ajunge la 105 cm, iar consumul de aer nu depășește 10 metri cubi pe oră.

Un nou film al scriitorului și regizorului Francisc Munteanu: „CERUL N-ARE GRATII”, producție a Studioului cinematografic „București”.

Imaginea: GRIGORE IONESCU; sunet: Ing. SILVIU CAMIL.

În rolurile principale:

VASILE ICHIM, ANDA GAROPOL, ȘTEFAN CIUBOTĂRAȘU, LIVIU CIULEI, CELLA DIMA, M. ȘEPTILICI, TUDOREL POPA.

Din nou la drum

PE MELEAGURI DE LEGENDĂ

Să inaugurăm excursiile noastre din acest an cu un drum pe meleaguri de legendă. Să vizităm valea superioară a Dimboviței, de-a lungul căreia „Negru Vodă și-a lui ceată” au coborât după ce au trecut semeții munți ai Făgărașului, să poposim la Podu Dimboviței, acest nod de drumuri turistice care nu așteaptă decît să fie mai bine cunoscut pentru a deveni celebru, și să cercetăm împrejurimile către care ne conduce vechiul drum al Branului, pe care au răsunat cîndva și pașii legiunilor romane.

Pitești, oraș în care noul a izbucnit pretutindeni tumultuos, și Brașovul, cetatea tractoarelor și

autocamioanelor, sînt capetele drumului care ne conduce spre obiectivul propus.

Din Pitești șoseaua urcă pe valea riului Doamnei și apoi pe a afluentului său, riul Tîrgului. Trece printre pășuni și livezi (multe apărute în ultimii ani); străbate sate în care istoria contemporană se scrie cu majuscule (Combinatul forestier de la Stîlpeni, pepinierele de la Mihăești, minele și termocentrala de la Schitu-Golești, minele de la Pescăreasca) și ajunge (după 54 km) la Cîmpulung Muscel. Prima capitală a Țării Românești merită un popas, în timpul căruia se poate vizita Muzeul raional, „Cru-

cea jurămîntului” (din piață), „Casa domnească” (sec. XVI), care adăpostește secția de pictură și sculptură a Muzeului raional, Turnul Bărăției etc., etc. (Unele din aceste monumente sînt, în prezent, în curs de restaurare.)

Din cartierul Schei al Cîmpulungului (km 54) se desparte, spre stînga, drumul care, după ce trece prin satul Lerești, ajunge la cabanele Voina-Păpușa, unde se poate innopta. Valea riului Tîrgului, de-a lungul căreia se parcurg cei 18 km pînă la cabană, strînsă de culmile păduroase ale Iezerului Mare și Păpușii, este o incintă. De la Voina-Păpușa amatorii de drumeție pot urca spre Iezerul cui-bărit sus, sub vîrfurile muntelui, la peste 2.000 m altitudine, spre vîrfurile Bătrîna sau Păpușa. Turistii veniți cu autobuzele sau motocicletele se vor întoarce la drumul principal, pe care îl vor urma spre Podu Dimboviței.

Dealul Mateiașului, cu lîrga sa priveliște spre valea Dimboviței, și muntele Leaota (2.135 m), comunele Dragoslavele și Rucăr cu interesanta lor arhitectură țărănească sînt, fiecare în parte, obiective interesante. Marea surpriză a excursiei o constituie însă Podu Dimboviței, cu fenomenele carstice învecinate. Pe un drum nou

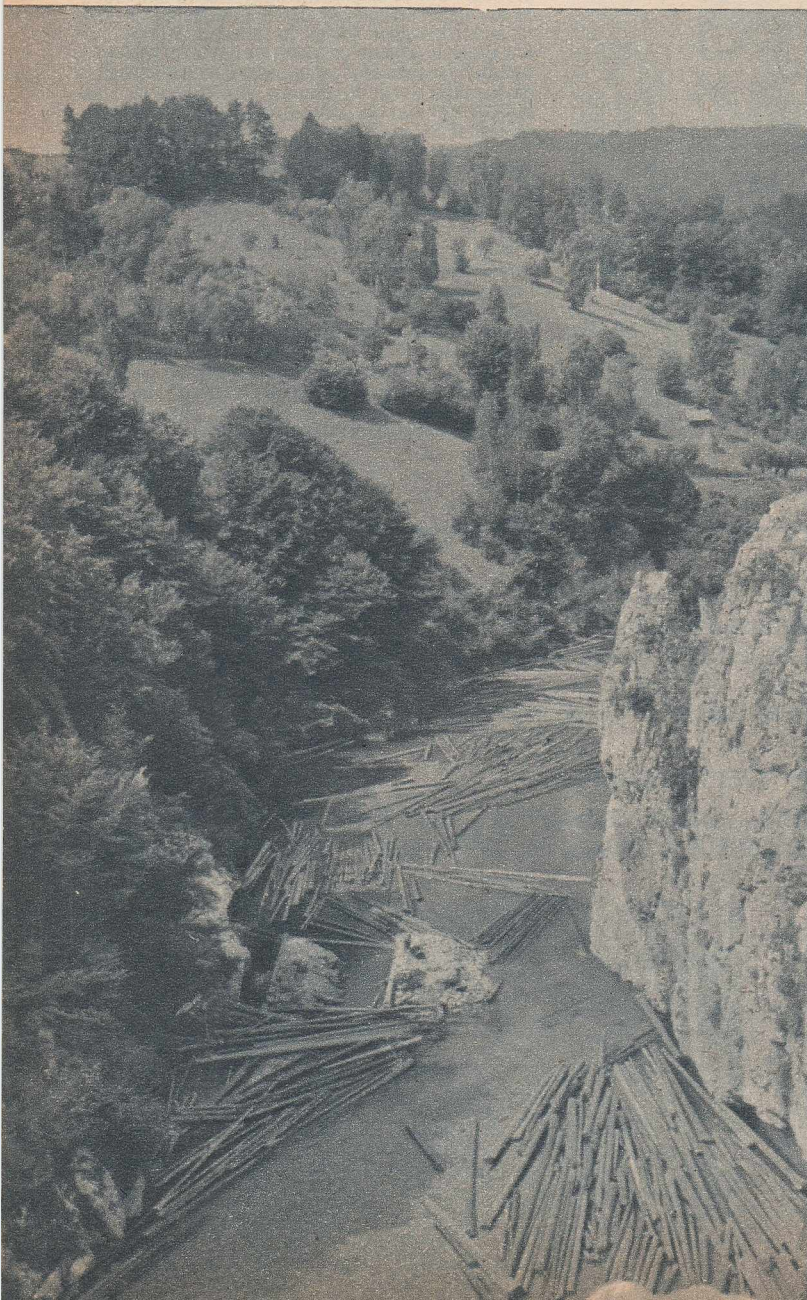
se poate pătrunde prin Cheile Dimboviței, unde întîlnim Peștera Urșilor. Pe drumul străbătut cîndva de Vlahuță se ajunge, prin Cheile Dimbovicioarei, la satul și apoi la Peștera Dimbovicioara, prezentată cu multă poezie de copiii din sat; mergînd pe jos, pe o potecă tăiată cu îndrăzneală în piatră și pe punți aeriene, se pot vizita Cheile Ghimbavului. Nu trebuie uitate nici ruinele cetății de pe dealul Orăției, pe lîngă care se văd urmele vechiului drum al Branului, nici cheile Brusturețului sau ale Cheii, obiective care, adăugate celorlalte, fac ca Podu Dimboviței să fie socotit un nod de drumuri turistice deosebit de atrăgătoare.

Cei ce pornesc din Brașov spre Podu Dimboviței urmează șoseaua Branului. Cetatea Rîșnovului (fortificație țărănească din secolul XV), Castelul-muzeu de la Bran (secolul XIV) și serpentinele pe care le face șoseaua spre pasul Giuvala, deschizînd călătorului minunate priveliști asupra Bucegilor și Pietrii Craiului, sînt atracțiile acestui drum de o rară frumusețe.

De altfel, recomandarea este ca itinerarul să străbată în întregime drumul de la Pitești la Brașov pentru ca într-adevăr excursia să nu se șteargă din amintire.

Gh. EPURAN

Cheile Dimboviței, în apropiere de Rucăr.
Fotografie de E. IAROVICI

ÎN VITRINA CU ARTICOLE DE SPORT.

...OCHELARI PENTRU MOTOCICLIȘTI. Sînt confecționați din material plastic, cu ramele prinse în balamale metalice. Ușori și durabili.

...COBURI (saci) pentru a fi atașați la motocicletă. Foarte încăpători, confecționați din material plastic în diverse culori. Bordura, ca și curelele din piele de nuanțe contrastante le dau un aspect estetic.

...POSETA DE VOIAJ din policlorură de vinil în diferite culori, imitînd pielea de porc. Căptușită cu pînză, foarte încăpătoare, avînd și un buzunar interior, prezintă două avantaje: este ușoară și se spală perfect cu apă și puțin săpun.

...COȘUL PENTRU PESCARI, extrem de ușor, împletit din material plastic combinat în două culori (bej cu maro, albastru cu gri etc.). Frumos

și ușor de transportat datorită curelelor de vinilin cu care este prevăzută.

...PIESE PENTRU JOCUL DE ȘAH executate în alb și negru din material plastic, livrate într-o pungă din p.c.v. As

pectul lor estetic, greutatea minimă și prețul foarte convenabil vor atrage pe toți excursioniștii amatori ai „sportului minții”.

40 DE ANI „OGONIOK”

Se împlinesc 40 de ani de la apariția primului număr al revistei ilustrate sovietice „Ogoniok”.

Născut în focul bătăliilor din primii ani ai construcției statului sovietic, „Ogoniok” s-a afirmat timp de patru decenii drept un neobosit slujitor al cauzei socialis-

mului și comunismului, participând la lupta întregului popor sovietic pentru făurirea vieții noi, sub steagul glorioșului Partid Comunist al U.R.S.S.

În fiecare etapă a construcției socialiste, în anii grei de luptă pentru consolidarea puterii sovietice, ca și în zilele Marelui Război pentru Apărarea Patriei, în perioada postbelică de reconstrucție pașnică a Țării Sovietice, ca și în acești ani ai construcției desfășurate a comunismului în U.R.S.S., „Ogoniok” a înscris și înscris în paginile lui multe momente însemnate ale istoriei poporului sovietic, fiind totodată o cronică a evenimentelor internaționale dintre anii 1923 și 1963.

În urmă cu patruzeci de ani pe prima pagină a primului număr al „Ogoniokului” figura semnătura lui Maiakovski. De atunci și pînă astăzi în paginile revistei au semnat reprezentanți de seamă ai vieții politice și culturale din U.R.S.S. și de peste hotare, dar principalii și cei mai activi colaboratori ai „Ogoniokului” au fost și au rămas înșiși cititorii în slujba cărora se află publicația.

Acum, cînd „Ogoniok” împlinesce 40 de ani, colectivul redacțional al „Flacării” adresează redacției prietene un cald salut colegial, urîndu-i noi succese în lupta pentru biruința nobilei cauze a comunismului și păcii.

În fotografie, coperta primului număr al revistei „Ogoniok”, apărut în 1923.

CARNET

ARTA — BUN AL ÎNTREGULUI POPOR

Caracterul popular este una din trăsăturile fundamentale ale artei românești de astăzi. El se manifestă în însuși conținutul artei noastre contemporane, în partințitatea ei, în nesajul ei vibrant, în tot ceea ce o apropie de mințile și inimile privitorului. Caracterul popular al artei este pe de altă parte determinat și susținut în permanență de condițiile noi create de revoluția culturală pentru pătrunderea largă a artei în viață, pentru răndirea cunoștințelor despre artă și a dragostei de frumos, de însăși creșterea continuă a cerințelor publicului în materie de artă. Această interacțiune dialectică între năzuințele profunde ale artistului și gustul mereu mai exigent al publicului reprezintă, fără îndoială, unul din factorii care contribuie în chip decisiv la cristalizarea trăsăturilor noi ale artei românești contemporane.

Au fost astăzi înlăturate din cale toate barierele care se ridicau în mod artificial în trecut între artă și popor, între artist și masele largi. Cine, amintindu-și de situația puținelor muzee de artă dinainte de eliberare, față de care autoritățile arătau nepăsarea cea mai totală, vizitează astăzi Muzeul de artă al R.P.R., mîndrie a culturii noastre, și altele alte muzee din centre regionale și chiar din unele sate ale țării — nu măsoară mîna distanță care desparte ce a fost de ceea ce au înfăptuit, și pe acest tărîm, energice descătușate ale poporului!

Numărul anual de vizitatori ai muzeelor de artă a ajuns, de la cîteva zeci de mii în 1938, să atingă cifra de un milion; este și acesta un semn al vremurilor noi, o dovadă a rolului de seamă ce revine acestor instituții de artă în cadrul vastei acțiuni de propagandă artistică și de educare estetică. Dar expozițiile? O statistică recentă arată că, în anul care a trecut, din inițiativele combinate ale Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă, ale Uniunii artiștilor plastici și ale muzeelor de artă, s-au deschis trei expoziții la fiecare două zile. Expozițiile de artă s-au înmulțit în viața artistică nu numai a Capitalei, ci și a multor orașe ale țării. Mai numeroase și mai bine organizate decît oricînd, ample expoziții retrospective, consacrate celor mai de seamă figuri ale artei noastre, au pus și pun în lumină bogatul fond realist, progresist al artei românești.

Disponem, în sfîrșit, pentru popularizarea artei plastice, de mijloacele pe care le reprezintă publicațiile de artă, al căror tiraj atinge astăzi cifre de neconceput cu un sfert de veac în urmă. Disponem astăzi de trei reviste de artă, dintre care una în limbă străină, de spațiu oferit de alte reviste și de ziare, de ceea ce fac și pot face în această direcție radioteleviziunea și cinematografia.

Forme noi, necunoscute înainte, de răspîndire a cunoștințelor despre artă vin să întregesc această imagine a realizărilor de pînă acum și a marilor posibilități pe care le avem pentru a face ca arta să devină într-o măsură tot mai mare un bun al poporului întreg.

Sorți aceste rînduri într-un moment important din viața Uniunii artiștilor plastici. Alături de multiplele probleme ale creației artistice, mi se pare necesar să se acorde, în noua etapă ce urmează Conferinței artiștilor plastici, o atenție mai susținută problemei de o însemnătate decisivă a popularizării artei. Trebuie să folosim și să valorificăm mai bine toate mijloacele ce ne stau în prezent la dispoziție — de la filmul documentar de artă la cartea poștală cu reproducere după opere artistice, de la marile expoziții republicane la cele ce pătrund în lumea satului nostru colectivizat. Scriu aceste rînduri într-o revistă care are ea însăși un rol pe lîna difuzării operei artistice și a cunoștințelor despre artă. I-aș ura ea, în lumina marilor cerințe actuale, reexaminînd cu loată grija aceste probleme, să le dea un loc mai important în paginile ei, să-și aducă o contribuție și mai însemnată la vasta acțiune de educare estetică, de formare multilaterală a omului societății socialiste.

Mircea POPESCU

PROGRAMUL DE RADIO

RADIOJURNALE, BULETINE DE ȘTIRI, BULETINE METEOROLOGICE, SPORT, ULTIMELE ȘTIRI

	PROGRAMUL I	PROGRAMUL II	PROGRAMUL III
DUMINICA	7.00, 13.00, 19.30, 22.00, 23.50-23.55	7.50, 14.00, 20.00, 23.00, 0.55-1.00	22.00
ÎN CURSUL SĂPTĂMÎNII	5.00, 6.00, 7.00, 11.00, 13.00, 17.00, 20.00 (afară de joi), 22.00 (Joi 22.30), 23.50-23.55	10.00, 12.00, 14.00, 16.00, 18.00, 21.00, 23.00, 0.50-0.55 (sîmbătă 1.50-1.55)	21.00

RECOMANDĂRI DIN PROGRAM: Duminică: 6.30, 13.05 (Progr. I), 7.30 (Progr. II). În cursul săptămînii: 6.30, 13.05 (Progr. I), 10.05, 14.30 (Progr. II).

COTELE APELOR DUNĂRII: Zilnic — 13.40 (Progr. I).

SUMARUL PRESEI CENTRALE: Zilnic — 8.00 (Progr. I).

DUMINICĂ 19 MAI Programul I 6.00: Cîntece și jocuri populare 6.35; Muzică de fanfară 7.10; Concert de dimineață 8.10; Prelucrări corale 8.30; Clubul vociștii 8.50; Muzică populară 9.20; Piese simfonice românești 10.00; Melodii de primăvară de compozitori sovietici 10.30; Arie și duete din opere 11.00; Program muzical dedicat frunțașilor de pe ogoare 11.30; Vorbește Moscova! 12.00; Muzică distractivă interpretată la mandolină 12.20; Interpreți de muzică ușoară 13.10; De toate pentru toți 14.00; Concert de prînz 15.00; Din viața satelor patriei 16.00; Piese simfonice de mare popularitate 16.30; Muzică distractivă 17.00; Corul de copii al Radioteleviziunii 17.40; Muzică ușoară 18.00; Piese instrumentale 18.15; Transmisune sportivă 19.15; Jocuri populare 19.35; Muzică de dans 20.00; Teatrul la microfon „Amurgul unui cocor” după Junji Kinoshita 20.50; Din spectacolele Teatrului de Operă și Balet al R.P.R. 21.20; Muzică de dans 21.45; Cîntă Claudio Villa 22.25; Muzică de dans 23.07; Simfonia a II-a în la major de George Enescu.

Programul II 7.00: Cîntece patriotice 7.20; Viața nouă a satului — cîntece din folclorului nou și jocuri populare 7.35; Viața nouă a satului — continuare 8.00; Muzică de balet 8.30; În excursie — muzică ușoară 8.50; Anunțuri, muzică 9.00; Concert de valsuri 9.30; Muzică populară românească și a minorităților naționale 10.00; Muzică din opere 10.30; Revista presei străine 10.38; Buchet de melodii 11.00; Concert simfonic 12.30; Emisiunea „Cinema” 12.45; Program muzical pentru oamii muncii aflați la odihnă 13.15; Cîntă Roxana Matei 13.30; Melodii populare 14.05; Mici piese instrumentale 14.15; La microfon, satira și umorul 15.00; Muzică ușoară 15.30; Interpreți de muzică din opere — Lili Dusecu, Iuri Bogdanov, Nicolae Țăranu, Gyurkovi s Maria, Karl Terkal, Emmy Loose, Colette Riedinger, Luis Mariano, Ruth Fernandez 16.00; Oameni și fapte 16.08; Lucrări corale de compozitori romîni înaintași 16.30; Din folclorului popoarelor 16.59; Recital Ion Voicu 17.15; Din creația poetică a lui Nazim Hikmet 17.25; Duete din opere interpretate de Renata Tebaldi și Mario del Monaco 18.00; Teatrul la microfon pentru copii 19.00; Melodii... melodii — emisiune de muzică ușoară 19.30; Album de romane 20.05; Pe plajuri argeșene — radiomontaj de Ion Costea 20.20; Muzică ușoară de Elly Roman 20.35; Muzică de dans 21.45; Literatură și muzică — pagini literare despre mari compozitori 22.00; Muzică de dans 22.36; Sonata opus 108 nr. 3 în re minor de Brahms — violonistul David Oistrach și pianistul Vladimir Iampolski 23.10; Muzică de dans.

Programul III 19.00: Selecțiuni din opera „Văduva veselă” de Lehar 20.10; Din schițele lui I.L. Caragiale 20.25; Simfonia în sol minor de Lalo; Muzică de scenă de Busoni pentru piesa „Turandot” 21.15; Cîntă Mario Lanza 21.30; Muzică de estradă 22.10—22.50; Seară de muzică de cameră de Maurice Ravel.

LUNI 20 MAI Programul I 5.07: Cîntece de muncă 5.20; Emisiunea pentru sate 5.30; Cîntece din folclorului nou și jocuri populare 6.07; Muzică ușoară 6.20; Gimnastică 6.35; Program de marsuri 6.45; Salut voios de pionier! 7.10; Muzică instrumentală 7.30; Sfatul medicului — Îngrijirea șugurului 7.35; Anunțuri, muzică 7.45; Cîntece de pace și prietenie 8.08; Muzică populară 8.30; Arie din opere 9.00; Tineretea ne e dragă! 9.20; Cîntece pentru cei mici 9.30; Concertul în la major pentru pian și orchestră de Mozart — solist Robert Casadesu 10.00; Melodii de estradă 10.38; Cvartetul în mi major de Pascal Bentoiu 11.05; Fragmente din opera „Iphigenia în Aulida” de Gluck — cu Arta Florescu, Elena Cernei, Octav Enigărescu 12.00; Muzică populară 12.30; Selecțiuni din opere 13.10; „Brăduțul singuratic” — povestire muzicală pentru copii de Laurențiu Profeta 14.00; Concert de prînz 15.00; Muzică ușoară 15.30; Cîntece și jocuri din diferite regiuni ale țării 16.00; Sonatina opus 137 nr. 3 în sol minor de Schubert — violonistul Jacques Thibaud și pianistul Tasso Ianopolu 16.15; Vorbește

Moscova! 16.45; Muzică ușoară interpretată la pian 17.10; „Ricerca” de Johann Sebastian Bach, transcripție pentru orchestră de Edwin Fischer; Concertul în fa major pentru harpă și orchestră de Händel 17.30; „Prietenii lui Do-Re-Mi” 17.50; Din muzica popoarelor 18.30; Lectia de limba rusă (începători) 18.40; Cîntă Amelita Gallicurci și Tito Schipa 19.00; Revista economică radio 19.20; Trei cîntece de păstor de Theodor Grigoriu; Șase piese pentru pian de Dumitru Bughici 19.45; Cîntă orchestra Mantovani 20.15; Piese pentru pian de Al. Scriabin interpretate de Vi. Sofronișki 20.30; Noapte bună, copii! 20.40; Melodii lirice 21.15; Tribuna radio 21.25; Arie și duete de dragoste din opere 22.25; Din creația compozitorului Ion Dumitrescu — Preludiu simfonic; Suita a III-a 23.00; Muzică de dans.

Programul II 10.10: Muzică corală interpretată de amatori 10.30; Melodii populare 11.00; Piese instrumentale de mare popularitate 11.15; Emisiune literară 11.30; Schiță oltenescă de C. Notara; Rapsodia I de Martian Negrea 12.05; Muzică din opere lui Berlioz 12.30; Cîntece și jocuri de pe întinsul patriei 13.00; Soliști de muzică ușoară 13.30; Carnet de reporter 13.37; Piese pentru fanfară 14.10; Divertismente de Haydn 14.35; Muzică de estradă 15.00; Muzică din opere 15.30; Muzică vocală și instrumentală de compozitori romîni 16.10; Cîntă Sofia Popa și Florea Burnea 16.30; Concert pentru orchestră de cameră de Zeno Vancea 17.00; Orchestre de coarde 17.30; Sfatul medicului (reluare) 17.35; Anunțuri, reclame, muzică 18.05; Ansambluri artistice școlare din orașe și raionul Buzău 18.30; Cîntece de dragoste și jocuri populare 19.00; Dansuri de estradă 19.30; Din activitatea sfaturilor populare 19.40; „Ghid muzical” (reluare) 20.20; Din operele lui Johann Strauss 21.15; Din prelucrările de folclor ale compozitorilor noștri 21.30; Lectură dramatizată — „Micul prinț” de Antoine de Saint-Exupéry 22.00; Muzică de cameră 22.25; Muzică ușoară și de dans 23.10; Concertul în mi minor pentru vioară și orchestră de Julius Conus — solist Yascha Heifetz; Simfonia de Leos Janacek 24.00; Muzică de dans.

Programul III 21.15: Concertul pentru vioară și orchestră de Bela Bartok; Simfonia „Antarctica” de Vaughan Williams — solistă Elisabeta Neculce-Carțiș 22.35—22.59; Muzică de estradă.

MARȚI 21 MAI Programul I 5.07: Jocuri populare interpretate la acordeon 5.20; Emisiunea pentru sate 5.30; Muzică de estradă 6.07; Cîntece 6.20; Gimnastică 6.35; Piese instrumentale de virtuozitate 6.45; Salut voios de pionier! 7.10; Cîntă orchestra de muzică populară a Uzinelor „Grivița roșie” din București și orchestra de muzică populară „Semeniucul” a Casei de cultură din Reșița 7.30; Sfatul medicului — Monturile, profilaxia și tratamentul lor 7.35; Anunțuri, muzică 7.45; Muzică interpretată de fanfară 8.08; Muzică ușoară 8.30; Pagini din operele compozitorilor sovietici 9.00; Concertul pentru violoncel și orchestră de Schumann 9.30; Muzică populară românească și a minorităților naționale 10.00; Sonata pentru violoncel și pian de Tudor Ciortea — Radu Aldulescu și Maria Cardas 10.30; Muzică ușoară 11.05; Dansuri instrumentale 11.20; Opera „Fata de la Cozia” de Emil Monția 11.45; Radio Prichindel 12.00; Suită din baletul „La poarta țării basmelor” de Iodai Gabor; Largo din Simfonia I în si bemol major de George Simonis 12.39; Răspundem ascultătorilor 12.40; Cîntece 13.10; Melodii populare cerute de ascultători 14.00; Concert de prînz 15.00; Muzică din opere 15.30; Muzică ușoară 16.00; Recital Alexandru Nicolae 16.15; Vorbește Moscova! 16.45; Cîntece pionierești 17.10; Dansuri simfonice 17.30; Radioracheta pionierilor 17.55; Muzică din opere 18.15; Cu microfonul printre sportivi 18.25; Program muzical pentru frunțași în producție 19.00; Limba noastră — vorbește acad. prof. Al. Graur despre „Analize sintactice” 19.10; Sonata opus 12 nr. 2 în la major de Beethoven

(Continuare în pag. 22-23)

**PÎNEA DE-A LUNGUL
TIMPURIOR**

„Aș dori să cunosc câte ceva
din istoricul pîinii“.

M. HEISSMAN
Oradea

Răspunde Ing. NICOLAE
SPĂTĂRU de la Institutul de
ceretări alimentare.

Pînă la descoperirea focului
omul primitiv s-a hrănit
printre altele cu cereale crude
care creșteau în stare sălba-
tică. Abia mai tirziu, cînd
a început să cultive cerealele,
omul a trecut treptat la con-
sumul lor sub formă de lipii
și apoi de pîine propriu-
zise.

În prima etapă omul și-a
preparat din cerealele sfăr-
mate un fel de azimă, o lipie
nedospită, coaptă pe o piatră
încinsă la soare, iar mai
tirziu pe o piatră sau între
două pietre arse în foc. Apoi
a trecut la cocerea lipiilor
în gropi sau sub un fel de
clopot din argilă ori din
metal (testul nostru de altă-
dată), metodă ce poate fi con-
siderată drept forma primi-
tivă a cuptoarelor moderne.
După cum reiese din brută-
riile dezgropate în orașul
Pompei, la romani se în-
flinse cuptoare din piatră
foarte apropiate de cuptoa-
rele de pămînt din zilele
noastre.

Cea mai importantă etapă
în istoria panificației o con-
stituie fără îndoială trecerea
la prepararea pîinii din aluat
fermentat. Data preclisă a
începerii folosirii acestui pro-
cedeu nu se cunoaște, însă
materialele arheologice atestă
faptul că egiptenii, evreii
și grecii, în urmă cu cîteva
mii de ani, coceau pîine din
aluat fermentat cu ajutorul
unei bucați de aluat vechi
sau prin adăos de must din
struguri. Grecii din epoca
sclavagistă cunoșteau și pra-
ctica afinarea aluatului cu
substanțe chimice, ca de
exemplu bicarbonatul de so-
diu, pe care îl dozaau cu
exactitate.

Prin perfecționarea mij-
loacelor de prelucrare a făi-
nii și aluatului și a meto-
delor de cocere s-a ajuns
la moderna fabrică de pîine
cu cuptoare mecanice din
zilele noastre.

În țara noastră au fost con-
struite în anii puterii popu-
lare numeroase fabrici de
pîine în orașe și în centrele
muncitorești. Scrisoarea Co-
mitetului Central al parti-
dului, din iulie 1961, adre-
sată participanților la con-
cursul pe țară „Pentru pîi-
nea de cea mai bună calitate“
a dus la o serie de acțiuni
legate de actuala dezvoltare
a industriei de panificație,
mecanizarea și automatiza-
rea proceselor grele de pro-
ducție.

ZIMBRII DIN PARC

După cum se știe, în
ultima sută de ani au dispă-
rut cei din urmă zimbrîi din
pădurile munților noștri. În
1958, doi zimbrîi, „Podarek“,
în vîrstă de cinci ani, și „Po-
lonka“, de șapte ani, au fost

aduși de la rezervația Bilo-
weja din Republica Populară
Polonă, în scopul reîmbogăți-
rii faunei. Încă de la sosire
ei au fost predați unui parc
de vînațoare special amenajat
din pădurea Slivut, situată
la 7 km de Hațeg. De atunci
încoace, familia zimbrilor s-a
înmulțit și astăzi ea a ajuns
la cinci exemplare. Așadar,

în afară de „Podarek“ și
„Polonka“, aduși acum șase
ani din R.P. Polonă, parcul
de lângă Hațeg mai găzdu-
lește pe „Romanek“, „Rete-
zat“ și „Rodica“, născuți aici.
Fotografia pe care v-o tri-
mi reprezintă o parte din
noua familie a zimbrilor.

N. SBUCEHA, planficator,
str. Decebal nr. 9, Hațeg

LONGEVIVI

„Unde trăiesc cei mai bă-
trîni oameni din lume?“

I. MUNTEANU, Caransebeș
Mihai TOMA, Rm. Vilcea

Răspunde prof. dr. ANA
ASLAN, directorul Institutu-
lui de geriatrie din București.

Pe întreaga suprafață a
globului întîlnim în mod spor-
adic longevivi — oameni
care se apropie, au atins sau
chiar au depășit vîrsta de
100 ani. Studiile efectuate
asupra acestor longevivi arată
că vîrsta lor înaintată este
strîns legată de mediul în-
conjurător, de felul lor de
viață. Intervin deci elemen-
tele geografice, munca, ali-
mentația. S-a constatat că
cel mai mare număr de lon-
gevivi se găsește în U.R.S.S.

— în regiunile muntoase și
deluroase. În întreaga Uni-
une Sovietică au fost recen-
zați în 1959 un număr de
peste 29.000 centenari. În
Daghestan se află proporția
cea mai mare de centenari
din U.R.S.S., și anume
2.543 de centenari la 1 mi-
lion populație. Comparativ,
găsim 32 centenari la 1 mi-
lion în S.U.A., 13 în Ungaria,
6,7 în Italia, 4 în Dane-
marca și 0,6 în Olanda.
În R.S.S. Gruzia au fost
recenzate 55.361 persoane în
vîrstă de peste 80 ani, ceea
ce reprezintă 13,6% sau
1,36% din totalul popula-
ției.

În general, acești oameni
duc o viață sănătoasă, activă,
cumpătată, alimentîndu-se în
special cu lactate, mîlăi,

carne în cantități mici, crudi-
tăți. Longevivi din aceste
regiuni — ca și majoritatea
celor din alte regiuni asemă-
nătoare din țara noastră,
din R.P. Bulgaria, R.S.F. Iu-
goslavia sau din țări mai în-
departate, ca Iranul — sînt
întărîți de însăși viața pe
care au dus-o, desfășurînd
o muncă fizică, dormind
atît vara cît și iarna în aer
liber, purtînd întotdeauna o
îmbrăcămînt ușoară, călții
de vară și vara și de iarnă.
Un important factor de lon-
gevitate este desigur și eredi-
tatea: s-a constatat că lon-
gevivi fac parte în general
din familii în care s-a trăit
pînă la vîrste înaintate.

Există o mare asemănare
între bătrînul de 140 ani
pe care l-am vizitat cu cîțiva
ani în urmă în Regiunea Cluj
și bătrînul găsit pe plaiu-
rile munților Iranului, de-
spre care se spune că avea
160 ani. Amîndoi au tălat
lemn, au cărat birne grele
plînă la adînci bătrînețe, au
dormit vara prin poieni și
iarna pe prispă, au avut o
alimentație mai mult sau
mai puțin asemănătoare.
În țara noastră există circa
460 de longevivi. Secția so-
cială a Institutului de geria-
trie, cu ajutorul sfaturilor
populare regionale, i-a dis-
pensarizat pe toți acești bă-
trîn și controlează lunar
starea sănătății lor. De pe
urma acestui studiu vor
apare fără îndoială date im-
portante din punct de vedere
profilactic.

**ȘCOALA DE PICTURĂ
SPANIOLĂ**

„Vă rog să publicați un
articol despre figurile rep-
zentative ale școlii de pictură
spaniolă“.

Gelu CORNOVEANU
com. Tirgușor,
Raleuul Medgidia

Răspunde PETRU COMAR-
NESOU, critic de artă.

Pe solul arid și frîmțit
al Spaniei arhitectura și alte

arte au înflorit înaintea pi-
turii. Pînă spre sfîrșitul se-
colului al XVI-lea pictura ei
mult îndatorată celei din
Italia și din Țările de Jos
Situția a început să se
schimbe o dată cu apariția
în Spania a celui strălucit
pictor grec, Domenico Theo-
tocoopuli, poreclit El Greco
născut la 1548 în Creta
format mai tîrziu acolo, sub
împresia coloritului și de
corativității bizantine, apoi
trezind prin Veneția lui Tiri-
toretto, de la care a luat
învățăminte picturale; de la
data stabilirii lui la Toledo
(1577) și pînă la moartea sa
în același oraș cu colin
pietroase și cer furtunos
(1625), El Greco a cuprins
în sinteza artei sale nel-
niștea sufletului spaniol, nu
voia de măreție, dramatică
contrastate sociale, redîndu-
prin puternicul său color
și prin formele umane con-
sionate, alungite, frămî-
tate de gînduri și pasiuni
tipice stilului baroc. (Vezi
la Muzeul de artă al R.P.F.
cele trei opere ale sale.)

A urmat Ribera (1581-
1656), pictor viguros, care
folosește antiteze de umbră
și lumină spre a învedera
violența și patetismul unor
personaje mitologice sau bi-
blice, în care de asemenea
apare temperamentul tumu-
tuos al contemporanilor săi
(Muzeul nostru are o cap-
doperă a sa: „Lupta lui He-
ra“).

Velasquez, autoportret
(detaliu).

PROGRAMUL DE RADIO

19.30: Universitatea tehnică radio —
ciclul metalurgie 19.45: Muzică de es-
tradă de Iancu Körösy 20.15: Cîntece
din folclorul nou 20.30: Noapte bună,
copii! 20.40: Muzică de dans 21.15: La
microfon, satira și umorul (reluare)
22.25: Melodii lirice românești 22.48:
Ciclul „Simfonii de Gustav Mahler“ —
„Cîntecul pămîntului“.

Programul II 10.10: Muzică ușoară
10.30: Rapsodia pentru vioară și orche-
stră de Haciaturian — solist Leonid Kog-
gan 11.00: Coruri bărbătești 11.15: As-
pecte de la recitalul literar-muzical
„Primăvara“ (III) 11.35: Sonata pentru
pian de Maurice Vescan — interpretează
Maria Fotino 12.05: Arii și duete din
opere 12.30: Din cîntecele și dansurile
popoarelor 13.00: Concertul nr. 6 pentru
sextet de coarde de Rameau; Simfonia
în mi bemol major de Georg Mathis Monn
13.30: Pagini de proză 13.45: „Partidul,
călăuza noastră“ — program de cîntece
14.10: Cîntă Orchestra de muzică popu-
lară „Cîndrelul“ a Filarmonicii de stat
din Sibiu 14.35: Din cele mai cunoscute
melodii de estradă 15.00: Muzică inter-
pretată de fanfară 15.25: Suita simfonică
de Iuliu Muresianu 16.10: Mari interpreți
ai muzicii lui Chopin — Alfred Cortot,
Arthur Rubinstein, Dinu Lipatti și
Sviatoslav Richter 16.30: Uverturi la
opere 17.00: Muzică ușoară 17.30: Statul
medicului (reluare) 17.35: Anunțuri,
reclame, muzică 18.05: „Dicționar mu-
zical“ (reluare) 18.30: Muzică ușoară in-
terpretată de Ludmila Isavea și Uno Noop
18.45: Emisiune culturală 19.00: Din
comoara folclorului nostru 19.30: Lecția
de limba franceză (avansată) 19.40: Scene
din opere „Cavalleria rusticana“ de
Mascagni, „Mireille“ de Gounod, „Porgy
și Bess“ de Gershwin 20.15: Omagiu lui
Tudor Arghezi 20.35: Muzică corală cla-
sică 21.15: Muzică din opere contem-
porane 21.45: Scriitori la microfon —

Dumitru Mircea 22.00: Cvartetul nr. 1
în sol minor pentru coarde de Debussy
22.30: Concert de muzică populară 23.10:
Muzică de dans 24.00: Concert de noapte.

Programul III 21.15: Opera „Samson
și Dalila“ de Saint-Saëns — soliștii, corul
și orchestra Teatrului Național din
Paris, dirijor Louis Fourestier (actele I
și II) 22.40—22.59: Muzică de cameră.

MIERCURI 22 MAI Programul I 5.07:
Mici piese de estradă 5.20: Emisiunea
pentru sate 5.30: Cîntece din folclorul
nou și jocuri populare 6.07: Muzică dis-
tractivă 6.20: Gimnastică 6.35: Cîntece
6.45: Salut voios de pionier! 7.10: Rap-
sodia ungară nr. 2 de Liszt; „Hota ara-
goneză“ de Glinka 7.30: Sfatul medicului
— Gastrita 7.35: Anunțuri, muzică 7.45:
Cîntece și marsuri 8.08: Muzică instru-
mentală și vocală 8.30: Din folclorul
popoarelor 9.05: Suita I din baletul
„Păcală“ de Viorel Dobos 9.30: Dansuri
din opere 10.00: Teatrul la microfon —
„Părinții lui Grișă“, adaptare radiofo-
nică după S. Mihalkov 10.57: Concert
de estradă 11.30: Pagini orchestrale din
opere și opere 12.00: Muzică populară
12.30: Cîntă Ana Tălmăceanu și Mircea
Buciu 13.10: Muzică ușoară 14.00: Con-
cert distractiv 15.00: Din cele mai cu-
nosute melodii populare 15.27: Simfo-
nia nr. 2 de Gounod 16.00: Orchestra de
mandolină a Palatului pionierilor din
București 16.15: Vorbește Moscova!
16.45: Muzică instrumentală de compo-
zitori romîni 17.10: Muzică populară
17.30: „Prietenă noastră cartea“ — la
microfon scriitorii Otilia Cazimir și
Ion Arăbiceanu 18.00: Muzică ușoară
18.30: Lecția de limba engleză 18.40:
Arii din opere interpretate de Regine
Crespin 19.00: Clubul nostru 20.15: Corul
„Gavrili Muciscu“ al Filarmonicii de
stat din Iași 20.30: Noapte bună, copii!
20.40: Muzică ușoară 21.15: Jurnalul
satelor 21.40: Muzică din opere 22.25:

Pagini din muzica preclasică — Dome-
nico Scarlatti 23.00: Muzică de dans.

Programul II 10.10: Muzică populară
din Oltenia 10.30: Poemul simfonic
„Tamara“ de Balakirev 11.00: Cîntece
11.15: Universitatea tehnică radio 11.30:
Melodii de estradă 12.05: Fragmente
din opere 12.30: Atlas literar — Pe
valea Oltului 12.45: Din viața de con-
cert a Capitalei 13.30: Carnet de reporter
13.40: Muzică de estradă 14.10: Concertul
în mi major „Primăvara“ din suita de
concerte „Cele patru anotimpuri“ de
Vivaldi 14.35: Muzică de promenadă
15.00: Coruri din opere 15.30: Soliști
și formații de muzică populară din țări
socialiste 16.10: Suita pentru vioară și
pian de Theodor Rogalski; Sonata a III-a
de Prokofiev 16.30: Muzică ușoară 17.00:
Soprana Silvia Sirbu și baritonul Ion
Budoiu 17.30: Pe teme medicale — De-
spre astenia nervoasă și prevenirea ei, de
dr. Vlad Voiculescu 17.40: Anunțuri,
reclame, muzică 18.05: „Triptic simfonic“
de D. Cuclin; „Balada haiducească“ de
Paul Constantinescu 18.30: Cîntă Ioana
Radu 18.50: Microfoletoane 19.00: Me-
lodiile... melodii, emisiune de muzică
ușoară (reluare) 19.30: Lecția de limba
rusă (avansată) 19.40: Muzică de cameră
20.00: Muzică populară suedeză 20.15:
Școala și viața 20.35: Pagini din opera
„Dama de pică“ de Ceaikovski 21.15:
Melodii populare 21.30: Pe teme inter-
naționale 21.40: Piese instrumentale
21.50: Interpreți de muzică ușoară
22.30: Muzică din opere 23.10: Sim-
fonia a II-a „Noul Prometeu“ de Ale-
xandr Raicev 24.00: Concert de noapte.

Programul III 21.15: Opera „Samson
și Dalila“ de Saint-Saëns (actul III)
21.55—22.59: Pagini alese din muzica
de cameră.

JOI 23 MAI Programul I 5.07: Jocuri
populare 5.20: Emisiunea pentru sate
5.30: Muzică interpretată de fanfară
6.07: Muzică ușoară 6.20: Gimnastică
6.35: Cîntece închinată patriei socialiste
6.45: Salut voios de pionier! 7.10: Melo-
dii populare 7.30: Sfatul medicului —
Sfaturi pentru bolnavii de reumatism
7.35: Anunțuri, muzică 7.45: Dansuri
de estradă 8.08: Muzică instrumentală și

vocală de compozitori romîni 8.30: Mu-
zică ușoară 9.00: Vreau să știu! 9.2
Fragmente din suita „Visul un
nopti de vară“ de Felix Mendelssohn
Bartholdy 10.00: Muzică din operele I
Stanislav Moniuszko 10.30: Muzi-
populară 11.05: Sonata nr. 2 pent
vioară și pian de Mircea Popa — int
pretează Gaby Grubea și Marlana Ka
debo 11.30: Muzică de estradă 12.0
Program muzical susținut de elev
Școlii de muzică din Bacău 12.30: Muzi-
ușoară 13.10: Uverturi la opere
14.00: Concert de prînz 15.00: Mel
dii populare 15.25: Concertul nr.
pentru pian și orchestră de Beethoven-
solist Valentin Gheorghiu 16.00: Pie
pentru vioară 16.15: Vorbește Moscova
16.45: Corul Uzinelor „Tudor Vladim
rescu“ din București 17.10: Arii din ope
„Lucia di Lamermoor“ de Donizet
17.45: Recital de poezie contempor
românească 18.00: Muzică ușoară 18.3
Lecția de limba franceză (începător)
18.40: Cvartete și coruri din opere
19.00: Muzică populară 19.30: Univer
sitatea tehnică radio — ciclul chim
19.50: Transmisiunea concertului Orche
trei simfonice a Radioteleviziunii (ve
programul de televiziune). În pauză: C
podopere ale literaturii universale e
„Iliada“ de Homer, prezentare de pro
niv. Valentin Lipatti 22.55: Muzică
dans.

Programul II 10.10: Muzică inter-
pretată de fanfară 10.30: Scene din opere
11.00: Muzică ușoară de Dunaevski 11.1
Lectură din romanul „Pîrjolul“ de Osc
Walter Cisek 11.30: Variațiuni și Fu
de Benjamin Britten pe o temă de Pu
cell 12.05: Melodii populare 12.30: Mi-
zică din opera „Cîntec gitan“ de Mauri-
Yvain 13.00: Variațiuni de Constant
Bobescu pe tema „Hora staccatto“ c
Grigoraș Dinicu; Cvintet pentru cvart
de coarde și chitară de Boccherini 13.3
Note de lector 13.40: Valsuri de estrac
14.10: Cîntă Orchestra de muzică popu-
lară „Doina Argeșului“ din Pitești 14.3
Suita pentru pian „Iberia“ de Albeniz —
interpretează Silvia Șerbescu 15.00: An
sambluri vocale din opere 15.30: Muzi-
ușoară 16.10: Cîntece inspirate din muzi-

le cu centaurul".) Mai duos
mai înclinat spre pitoresc,
furillo (1617-1682) pic-
ază nu numai figuri celeste
rute de iezuți, ci și oam-
eni din popor, chinuți de
lafa nedreaptă ce o duceau.
urbaran (1598-1662) inter-
orizează chipuri de oameni
inuți și, chiar când face
inți, se gîndește la oamenii
ali ai timpului său.

În secolul al XVII-lea,
numit „secolul de aur” al
liturii spaniole, creează —
ături de Cervantes, Lope de
ega, Calderon, Tirso de
olina — cel mai de seamă
ctor al Spaniei, Velasquez
599-1660). În compozițiile
Dă lui Bachus”, „Predarea
redei”, „Teșătoarele”, în sce-
le de la curtea lui Filip
IV-lea și în portretele sale
nal ales portretul papei
ocentiu X) pictorul se do-
dește un neîntrecut cunos-
ctor al oamenilor din toate
asele. Simplificînd tehnica
cturii și dînd culorii rostul
e a construi totul, Velasquez
atins culmea picturalității.
ăiestria această a căpatat
nouă dezvoltare în arta
ai dramatică a lui Goya
746-1828), pictor realist
itic, care a ogîndit cu
îrbă familia regală și, în
himb, cu mare dragoste
e oamenii din popor, pe
zvîrățiții de la 2 și 3 mai
08 sau victimele Inchizi-
ei. Prin concepția lor colo-
stică, Velasquez și Goya
nt părinții picturalității mo-
erne, ai culorii ce exprimă
ari sentimente umane și
btile viziuni peisagistice.

**CITITORI
ĂTRE CITITORI**

Următorii cititori doresc
i corespunde: Lavinia și
eorgeta Florescu, funcțio-
are, Lugoj, spaliul Bredia-
anu nr. 13, et. I, ap. 3:
ustrate; Constantin Ungu-
anu, elev, Rm. Vilcea,
r. Banu Mărăcine nr. 45:
ustrate, geografie; Anisoara
intile, elevă, Fălcițeni, str.
h. Dimitrov nr. 39: ilus-
ate; Mariana Butnaru și

Aurica Luca, elevă, Fălcițeni,
str. Republicii nr. 229: ilus-
trate; Petrică Botescu și
Vasile Lupuleasa, tehnicieni
silvici, com. Mălini, Rn. Fălci-
țeni: ilustrate; Wojciech
Ciurapski, Lodz, Sucha 5,
R.P. Polonă: sport, priete-
nie (în polonă, rusă); Ber-
nard Aleksieciuk, Białystok,
ul. Nowowarszawska 74 a,
R.P. Polonă: ilustrate, teme
diverse; Aleksandr Burdin,
elev, Kotovsk, str. Kši-
neovskaia nr. 14, R.S.S.
Ucraineană, U.R.S.S.: fila-
telie, ilustrate; Zbigniew
Ratynski, Białystok, ul. Kie-
lecka 6, R.P. Polonă; Ale-
xandr Nadrowicz, Lodz, ul.
Killnkiego 94/12, R.P. Po-
lonă: filatelia; Elena Zamfir,
elevă, București, str. Sillstra
nr. 33: teme diverse; Cornel
Petreanu, elev, T. Măgurele,
str. Independenței nr. 10:
ilustrate; Valerica Borogvan,
Bistrița, Reg. Cluj, str. Tol-
stoi nr. 31: ilustrate; Marga-
reta Ionescu, elevă, Bistri-
ța, str. Carpați nr. 6: ilus-
trate; Traian Moțațu, muncitor,
Craiova, str. Caracal nr. 95:
teme diverse, ilustrate; Maria
Nimeranu, elevă, Timișoara,
str. Tröbl nr. 5: ilustrate;
Gabriela Gavrea, studentă,
Galați, str. Elena Cuza nr. 6,
bloc A: ilustrate; Evanghe-
lița Butaru, elevă, Brăila,
str. Plevnei nr. 178 a: ilus-
trate; Mariana Popescu și
Justina Bulga, eleve, Craiova,
str. Arcului nr. 15: muzică,
sport, ilustrate; Cosma Rădu-
lescu, contabil, Craiova, str.
R.P.R. nr. 63: literatură,
ilustrate; Stelian Sinepață,
elev, Reșița, str. P. Maior
nr. 1 A: ilustrate; Constantin
Suditu, elev, Școala pedago-
gică Buzău: ilustrate, film,
sport; Constanța Ciovică,
Bălești, str. Libertății nr. 5:
ilustrate, teme diverse; Jus-
tina Larsen, studentă, Bucu-
rești, str. Șt. Furtună nr. 40,
Rn. „16 Februarie”: ilustrate;
Zamfir Georoceanu, Nelu
Hercut și Liviu Careja, fur-
nalisti, Hunedoara, bd. Re-
publicii, bloc 135, ap. 15, sc. A,
et. III: ilustrate; Elena Mol-
doveanu, elevă, Brăila, bd.
Cuza nr. 272: ilustrate; Radu
Tudose și Florin Vulpe, stu-

denți, Timișoara, str. Ara-
dului nr. 5: teatru, film, ilus-
trate; Matei Mehedințeanu,
brutar, Petroșani, str. Cle-
menței nr. 13: teme diverse,
ilustrate; Gh. Pop, brutar,
Petrita, Rn. Petroșani, str.
11 Iunie nr. 6: ilustrate, teme
diverse.

**DE LA
FOTOCOESPONDENȚI**

L-a prins în Delta Lungimea
somnului: 1,50 m. (Mazim
Gherasim, muncitor, Tulcea)

Devo. în primăvara lui '963.
(Ioan Henț, funcționar)

La cules de ciuperci... în seră.
(Gh. Cioroba, Constanța)

Deasupra norilor, în Munții
Bihorului, (inginer Al. Cioară,
Orașul dr. Petru Groza)

**...ȘI ÎNCĂLĂMÎNTEA
PENTRU COPII**

În legătură cu reportajul
„Primăvara în cinci vitrine”
apărut în „Flacăra” nr. 14/
1963 — în care se vorbea
printre altele despre calita-
tea și aspectul încălțămintei
pentru adulți — aș vrea să
vă comunic unele observații
de cumpărație asupra în-
călțămintei pentru copii. Mul-
te fabrici se străduiesc să
asigure copiilor noștri încăl-
țămintă practică și frumoasă,
ca bunăoară ghetuțele „Se-
lect”-Cluj sau sandalele „Du-
rabil”-Timișoara. Din păcate,
nu la fel de reușite sînt sanda-
lele și ghetetele marca „Pionier”
(Fabrica „N. Bălcescu”-Bucu-
rești), greoaie, inflexibile,
lipsite de gust, sau ghetetele
„Carmen”-București, ale căror
tălpi nu rezistă mai mult de
o lună de zile. Problema cali-
tății tălpilor dă de gîndit
tuturor părinților, căci e pă-
cat să arunci o încălțămintă
a cărei față este încă intactă.
Cred că ar trebui găsit un
procedeu de îmbunătățire a
calității tălpilor, iar pentru
rezistentele tălpi de micro-
poros să se găsească un mijloc
de lipire mai bună, astfel
încît să nu se mai dezlipescă
atît de repede.

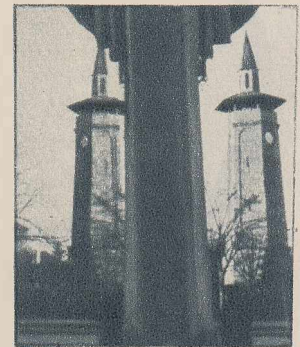
Deoarece dimensiunile pan-
tofilor pentru copii se opresc
la numărul 39, sînt adesea
nevoită să-l cumpăr fiului
meu în vîrstă de 13 ani pan-
tofi bărbătești numărul 40,
a căror lățime e necorespun-
zătoare pictorului de copil.

De aceea propun să se lăr-
gească sortimentele pentru
adolescenți. În ceea ce pri-
vește măsurile mai mici,
pentru sezonul de vară ar
trebui să se găsească mai
multe sandale albe, perforate
și flexibile, bascheți (nume-
rele 28-33), pantofi mai fru-
moși pentru băieți, în genul
pantofilor „Modern” pentru
fete.

Elena GUBOYICI
str. Iulius Fuick nr. 9
București

ÎN CENTRUL GIURGIULUI

Singurul monument istoric
din centrul orașului Giurgiu
care amintește de ocupația
otomană este un vechi turn
care prin înălțimea sa do-
mina urbea. În el se afla pe-

vremuri sediul unui corp de
gardă din trupele sultanului,
apoi a fost folosit ca foisor
de foc. Azi vechiul monu-
ment, cunoscut sub denu-
mirea de „Turnul ceasor-
nicului”, constituie un inter-
esant obiectiv turistic.

O dată cu aceste rînduri vă
trimit și fotografia turnului.
Silueta lui se reflectă în
vitrina unui magazin din
centrul orașului, astfel că
dublul turn ce se vede în
imagine este de fapt un mic
truc fotografic.

Emilian BÎRSĂNESCU
economist, Giurgiu

nimii noastre colectiviste 16.30:
fonia în do major de M. Jora 17.00:
muzica popoarelor 17.30: Sfatul
licului (reluare) 17.35: Anunțuri,
ame, muzică 18.05: Ciclul „George
scu compozitor”; Cantabile și Presto;
romptu concertant; Variațiuni pentru
ă pian 18.30: Muzică ușoară 19.00:
rețea ne e dragă! 19.30: Arie din
rețe interpretate de Hilde Gueden și
ch Kunz 20.00: Scrișori din țară 20.10:
repreți de odinioară ai muzicii popu-
20.30: Noapte bună, copii! 20.40:
tă Rodica Paliu și Constantin Dră-
ci 21.15: Corul Filarmonicii de stat
orge Enescu”, dirijat de Dumitru
ez 21.45: Părinți și copii 22.00: Seară
muzică de dans cu Radu Zaharescu
Horia Șerbănescu 23.10: Fragmente
opera „Mefistofele” de Boito — so-
ii, corul și orchestra Radiotelevizi-
din Torino, dirijor Angelo Questa
00: Muzică de dans.

rogram III 21.15: Teatru la micro-
— „Amurgul unui cocor” după Junji
oshita 22.05: Muzică din opere
35 — 22.59: Muzică de estradă.

INERII 24 MAI Programul I 5.07:
zică interpretată de fanfara 5.20:
isiunea pentru sate 5.30: Cîntece din
dorul nou și jocuri populare 6.07: Ta-
tele 6.20: Gimnastică 6.35: Valsuri
umentale 6.45 Salut voios de pio-
r! 7.10: Muzică de operă 7.30: Sfa-
medicului — Folosirea plantelor
inale 7.35: Anunțuri, muzică 7.45:
tce și marșuri sportive 8.08: Muzică
ară 8.30: Cvartetul în mi minor de
di 9.00: Muzică din opere 9.30: Me-
li populare din Moldova 10.00: Suita
I-a din baletul „Iancu Jianu” de Mir-
Chiriac; Fragmente din Suita a IV-a
biana” de Achim Stola 10.27: Muzică
estradă 11.05: Piese instrumentale
mare popularitate 11.30: Muzică din
era „Martha” de Flotow 11.52: Repor-
12.00: Muzică populară sovietică
30: Muzică ușoară 13.10: Simfonia I
Beethoven 14.00: Concert de prinț
00: Muzică ușoară cubaneză inter-
pre-ă de trio „Los Rodrigues” 15.15: Con-
tul pentru pian și orchestră de Gla-
ov — solist Sviatoslav Richter 15.45:

Muzică populară 16.15: Vorbește Mos-
cova! 16.45: Muzică din opere inter-
pretată de Lucia Roic și Mircea Nemens
17.10: Piese pentru pian de Liszt inter-
pretate de Feruccio Busoni 17.30: În
slujba patriei 18.00: Cîntece de dragoste
de compozitori romîni 18.30: Lecția de
limba engleză 18.40: Melodii populare
19.00: Istoria Teatrului liric românesc
(16) (reluare) 19.30: Universitatea tehnică
radio — ciclul electronică 19.45: Cîntă
Margareta Pislaru și Victor Bunea 20.15:
Muzică corală 20.30: Noapte bună, copii!
20.40: Muzică populară 21.00: Muzică
ușoară 21.15: Jurnalul satelor 21.40:
Muzică din opere 22.25: Muzică de dans
23.05: Poemul simfonic „Pînă din Roma”
de Respighi; Simfonia a V-a de Honegger.

Programul II 10.10: Din muzica po-
porelor 10.30: Cvartet de coarde opus
10 de Ionel Perlea 11.00: Duete comice
din opere 11.15: Universitatea tehnică
radio — ciclul chimie (reluare) 11.30:
Muzică ușoară 12.05: Program de cîntece
și jocuri 12.30: Piese simfonice 13.00:
Melodii populare romînști și ale minori-
tăților naționale 13.30: Limba noastră
(reluare) 13.40: Cîntă Zara Doluhanova
14.10: Muzică de balet 14.25: Muzică ușo-
ră 15.00: Actualitatea în țările socialiste
15.25: Muzică din opere 16.10: Recitalul
violinistului Mihai Constantinescu 16.30:
Muzică populară 17.00: Muzică de estradă
17.30: Sfatul medicului 17.35: Anunțuri,
reclame, muzică 18.05: Sonata nr. 18
de Mozart — pianistul Walter Gieseking
18.30: Muzică de dans 18.45: Lecturile
dumneavoastă preferate 19.00: Doine și
jocuri populare 19.30: Teatru la microfon
— „Gațele” de Al. Kirîțescu 20.48:
Muzică instrumentală 21.15: Muzică
populară 21.45: Muzică de dans 22.30:
Moment poetic — Robert Frost 22.35:
Sonata în la major de César Franck —
interpretează violonistul Ștefan Gheorghiu
și pianistul Valentin Gheorghiu
23.10: Pagini alese din opere și opere
24.00: Muzică de dans.

Programul III 21.15: Seară de muzică
de cameră 22.22—22.59: Muzică de est-
radă.
SIMBĂȚĂ 25 MAI Programul I 5.07:
Cîntă Orchestra de muzică populară „Ga-

rolița” a Filarmonicii de stat din Boto-
sani 5.20: Emisiunea pentru sate 5.30:
Program de polci 6.07: Cîntece 6.20:
Gimnastică 6.35: Piese pentru chitară
6.45: Salut voios de pionier! 7.10: Cîn-
tece și jocuri populare 7.30: Sfatul me-
dicului 7.35: Anunțuri, muzică 7.45:
Muzică de estradă 8.08: Formații artis-
tice de amatori din orașul Brașov 8.30:
Simfonia în fa major de Wilhelm Friede-
mann Bach; Concertul în re major pentru
vioară și orchestră de Francesco Antonio
Bonporti 9.00: Roza vînturilor 9.25:
Melodii populare 10.00: Soliști ai Operei
de stat din Timișoara — Ila Cazacu și
Titus Moraru 10.30: Concert de estradă
11.05: Cvartetul cu pian opus 15 de
Eduard Caudella 11.30: Muzică populară
romînească și a minorităților naționale
12.00: Selecțiuni din opera „Contele
de Luxemburg” de Franz Lehar 12.20: În
săli și pe stadioane 12.30: Muzică ușoară
13.10: Din lucrările compozitorului Lu-
dovic Feldman — Balada pentru vioară
și orchestră, solistă Gaby Grubea; Rap-
sodia dobrogeană 14.00: Concert de
prinț 15.00: Din folclorul popoarelor
15.30: Cîntece pionieresti 15.45: Din
poezia latino-americană 16.00: Mic re-
cital al pianistei Sofia Cosma 16.15: Vor-
bește Moscova! 16.45: Muzică ușoară
interpretată de Milan Hladil 17.10: Mu-
zică ușoară de Nicolae Chirulescu 17.30:
Simfonia nr. 34 de Mozart 17.50: Program
muzical pentru frunțași în producție
18.28: Suita „Tablouri dintr-o expoziție”
de Musorgski — interpretează Sviato-
slav Richter 19.00: În pas cu știința 19.20:
Scene din opera „Turandot” de Puccini
cu Mario del Monaco și Renata Tebaldi
20.10: Seară de muzică de dans cu Horia
Șerbănescu și Radu Zaharescu 21.00:
Romance 21.15: Carnet plastic 21.25:
Melodii populare îndrăgite de ascultă-
tori 22.25: Muzică de dans.

Programul II 10.10: Interpreți de
muzică ușoară 10.30: Concertul nr. 1
pentru corn și orchestră de Richard
Strauss; Uvertura de John Ireland 11.00:
Cîntece 11.15: Universitatea tehnică ra-
dio — ciclul electronică (reluare) 11.30:
Serenadă, Madrigal și Canzonetta de
Orazio Vechi; Trio orchestral în do major

de Ian Vaclav Stamitz 12.05: Melodii
din filme 12.22: Concertul pentru pian
și orchestră de Sabin Drăgoș, solistă
Maria Fotino 13.00: Muzică populară din
țări socialiste 13.30: Muzică ușoară 14.10:
Opere pentru copii — „Cîntec în pădure”
de Boiko 14.35: Canțonete 15.00: Con-
certul pentru vioară și orchestră de
Saint-Saens 15.30: Melodii populare
16.10: Valsuri din opere 16.30: Știința
în slujba păcii 16.40: Muzică corală cla-
sică 17.00: Pagini din opere 17.30: În-
semnări de reporter 17.35: Anunțuri,
reclame, muzică 18.05: Suita în stil
clasic de Halvorsen 18.30: Muzică ușoară
romînească 19.00: Poemul simfonic „Ac-
teon” de Alfred Aïessandrescu 19.30: Pe
teme internaționale 19.40: Estrada artis-
tului amator 20.00: Muzică populară
20.30: Noapte bună, copii! 20.40: Arie
și duete din opere 21.10: Muzică de
dans 21.45: Agenda teatrală 22.00: Muzică
populară 22.30: Duete din operele lui
Mozart 23.10: Fragmente din „Canto a
Sevilla” de Joaquin Turina. Solistă Vic-
toria de Los Angeles 23.50: Muzică de
dans.

Programul III 21.10: Simfonie în do
de Igor Stravinsky 21.42: Arie din opere
interpretate de Boris Cristoff 22.00—
22.59: Muzică de dans.

**În pagina 4:
PROGRAMUL
DE TELEVIZIUNE**

Tiparul executat la Combinatul poligrafic
„Casa Științei”.
Macheta: Vlad Mușatescu

U.S.G.

Uzinele sodice Govora

Livrarează:

- Sodă caustică,
produs solid
cu 96-98% NaOH;
- Sodă caustică,
produs lichid
cu 40% NaOH;
- Sodă calcinată,
produs solid
cu 98-99% Na₂CO₃.

